

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo.

Oborožitev Avstrije

Avstrijska zvezna vlada je kratko malo dekretirala obvezno vojaško službo ter povečanje stalne vojske preko maksimalne mere, določene v senžermenski mirovni pogodbi. S tem so se vseska- ro v bistveni točki prekršile važne do- ločbe te mirovne pogodbe, ne da bi se po- prej v kakršnikoli obliki vršila poga- jeja s podpisnicami tega mednarodno- pravnega akta, kaj šele, da bi se dosegel njihov pristanek. Težko si je misliti, da bi se dala s formalnimi finesami ali z argumenti iznajdljive diplomatske re- torike ta dejstva pokazati v drugačni luči.

Avstrijska vlada je svojo vojaško po- litiko pričela izvajati v prav posebnih razmerah. Na prvi pogled se vsiljuje primerjava z nemško politiko, toda ne z njenim najnovejšim aktom, s katerim je odpovedala lokarnsko pogodbo ter iz- vedla vojaškoasedbo porenškega pasu, marveč z onim drugim aktom iz marca lanskega leta, s katerim je Nemčija uvedla splošno vojaško dolžnost ter se o- tresla tudi vseh drugih omejitev glede svojega oboroževanja. Samo s to »re- formo« se da vzporediti najnovejši av- strijski korak. Že takrat se je postavljalo naziranje, da sedaj ne bo mogoče za- držati oborožitve podunavskih in balkan- skih držav, ki so po mirovnih pogodbah v tem pogledu vezane, zakaj kar je do- voljeno velikim, naj se tudi malim ne preprečuje. Ker pa je bila ta stvar ta- krat nemogoča, se je posrečilo zadržati posnemanje nemškega vzgleda, pri čem- er je sodelovalo več faktorjev. Najvaž- nejši od njih je bila slovesna izjava za- padnih velesil, da prevzamejo nase brigo za avstrijsko neodvisnost in varnost.

Kaj se je od takrat spremenilo za Av- strijo, da bi se morala sedaj oborče- vati s tako radikalnimi ukrepi in zoper jasno izražene mednarodne določbe? Skrb za avstrijsko varnost se od lani ni mogla povečati, nevarnost od nemške strani, na katero se namiguje, se je pri- čela že v marcu l. 1935., če lanske pomlad. Ako Evropa, pred vsem Lon- don in Pariz, ki sta pač še vedno najbolj odločilna velika faktorja, nista smatrala za potrebno, da se da že lani Avstriji do- voljenje za obnovu avstrijske armade, se ne morejo najti razlogi, ki bi prepri- čevali, da se je odtlej situacija v bistvu spremenila, dasi je res, da se je splošni evropski položaj zadnji čas močno kom- pliciral. Vsekakor pa leži na dlani, da bi morala Avstrija ubrati drugo pot, in si- cer pot pogajanja in sporazumevanja z onimi državami, ki so kot podpisnice sen- žermenske mirovne pogodbe v prvi vrsti prizadele, potem pa z Društvom nar- odov, ki bdi kot najvišja instanca nad sklenjenimi mednarodnimi pogodbami. To pa se ni zgodilo. Posebej so zaradi tega prizadele članice Male antante, ki so se znašle pred nalogo, nastopiti kot varuh podpisanih pogodb ter prevzeti obveznosti. Izvrševanje teh in takih na- log pa danes v Evropi ni prav nič hval- jezna stvar.

Ni treba posebno napornega prizade- vanja, da se ugotovi v toku političnih dogajanj, kako da se je avstrijski oboro- žitveni akt izvedel prav sedaj. V Evropi je nastala zmeda, neenotnost in na- sprotnost med velikimi silami, napetost zaradi Abesinije in zaradi Porenja. Ev- ropa danes n. več ona trdna enota, ki je še nedavno predstavljala tako krepke faktor reda in mednarodne organizacije, da se ji ni kazalo upirati. Po drugi strani je bila njena skupnost tudi čini- telj garancije, ki se je bilo mogoče zane- sti nanj. Sedaj je logičnost mednarodnih obveznosti silno prizadeta, ne le po tem, da jih je mogla Nemčija s toliko lahkoto prekršiti, marveč tudi po tem, da se je druga stran tako naglo pokazala ne- pravično, da to kršitev sprejme kot ne- popravljivo dejstvo. Nobeno optimistič- no tolmačenje ne pomaga preko takega spoznanja, kakršnega je svetu dala za- držanje Velike Britanije v teh tednih lo- karnske krize. Jasno je, da se s tem nu- dijo pobude za kršenje mednarodnih ob- veznosti tudi v drugih področjih, pri vsaki od njih držav, ki imajo nad seboj še kako neprijetno hipoteko iz mirovnih pogodb. Da se je pobude oprijela kot prva od njih ravno Avstrija, nikakor ni slučajno, marveč je utemeljeno po po- vsem določenih okoliščinah.

Nemška nevarnost je bila za Avstrijo pred letom dni prav tako velika, kakor je sedaj. Toda celotna situacija je bila lani nekoliko drugačna. Takrat se Rim še ni nahajal v sporu z Zenevo, odnosno z Londonom, a Pariz ni bil zajet v kom- plikacije ob Renu, ki so bistveno priza- dele ne le lokarno, temveč tudi stre- ško fronto. Na slavnostnih govorih v Rimu o priliki dveletnice podunavskega protokola je Mussolini s posebnim po- udarkom govoril o političnem sodelova- nju držav, ki ne sodelujejo v »ankacijah, pa o političnem sodelovanju držav po- pisnic rimskega protokola; naglašal je, da ne bo Italija nikdar pozabila zahvale državam, ki se niso marale udeležiti sankcij. Ni bilo mogoče prezreti te enu- nacijske in poudarka, ki je ležal na nji. In politična javnost ima po Evropi dane povsem določene vtis, da so ukrepi glede remilitarizacije Avstrije z vsem tem v neposredni zvezi.

FRANCOSKA POSLANIŠKA KONFERENCA V PARIZU

Francija bo že v prihodnjih dneh popolnoma jasno in odločno pre- cizirala svoje stališče do Hitlerjevega novega mirovnega načrta

Pariz, 3. aprila. o. Današnji »Echo de Paris« poroča, da bo francoska vlada v ponedeljek izročila v Berlinu, Londonu in Bruslju svoj odgovor na nemško spome- nico.

Davi se je sestala v zunanjem ministr- stvu konferenca, ki so se je udeležili po- leg ministrskega predsednika Sarrauta, zu- nanjega ministra Flandina, delegata pri DN Boncourja in ministrov za narodno ob- ramo bo vsi vodilni francoski poslaniki. zla- sti pa poslaniki v Berlinu, Londonu, Bru- slju in Rimu. Na konferenci so obširno proučili mednarodni položaj v zvezi z ak- cijo Nemčije v Porenju, položajem v Abe- siniji ter z dogodki v Avstriji. Konferenca se bo jutri dopoldne nadaljevala. Na njej bodo določili glavne smernice bodoče fran- coske zunanje politike ter bodo vsi fran- coski poslaniki dobili točna navodila.

V ponedeljek dopoldne se bo sestala vlada pod predsedstvom predsednika re- publike. Na tej seji bodo definitivno stili-

zirali odgovor Francije na nemško spo- menico in nemške predloge. Odgovor bo se- stavljen v obliki mirovnega manifesta, v katerem bo francoska vlada podčrtala svo- jo koncepcijo evropske varnosti v na- sprotnu s predlogi Hitlerja, da se zagotovi evropski mir z dvostranskimi nenapadal-nimi pakti. Francoski odgovor bo v uvodu vseboval protest proti Hitlerjevemu obtož- bam v prvem delu nemške spomenice. Ta odgovor francoske vlade naj bi tvoril osno- vu razprav na prihodnji konferenci lokar- nskih držav, ki naj bi se sestala čimprej, morda že sredi prihodnjega tedna.

Po informacijah iz francoskih vladnih krogov se bo francoska vlada izrekla za ta- kojšnje sklicanje konference lokarnskih držav v Bruslju. Na tej konferenci naj bi se točno določil način medsebojne pomoči v duhu določb lokarnskega pakta. Vse dotlej, dokler ne bo obnovljen z mednar-od-nimi pogodbami ustvarjeni pravni položaj, ki ga je Nemčija prekršila, odklanja Fran-

cija vsaka pogajanja z Nemčijo, ni pa pro- ti temu, da Anglija nadaljuje razgovore z nemško vlado in svojo posredovalno akci- jo. V tem smislu je danes Flandin tudi že obvestil angleškega poslanika in predlagal sklicanje konference lokarnskih držav v Pariz ali Bruselj. V francoskih krogih se nadejajo, da bo Anglija sprejela ta predlog tem prej, ker je nanj že pristala belgijska vlada.

V ostalem pa poudarjajo v francoskih krogih, da Francija v nobenem primeru ne bo popustila v svojem stališču, da se morajo reparirati pogodbe, ki jih je kršila Nemčija. Na konferenci lokarnskih držav bo zahtevala, da se proti Nemčiji izvajajo vsi ukrepi, ki so v smislu lokarnske po- godbe obvezni za podpisnice te pogodbe. Francija sicer ne bo forsirala nikakih vo- jaških ukrepov, zahtevala pa bo, da se proti Nemčiji izvajajo finančne sankcije. Če lokarnske države na to ne bodo prista- le, bo Francija sama ostala dosledna svo- jemu pojmovanju izpolnjevanja sklenjenih

pogodb ter bo sama izvajala finančne ukre- pe proti Nemčiji. Prav tako bo Francija zahtevala, da Nemčija dokaže svojo miro- ljubnost s tem, da razširi svoje predloge tako, da se ne bodo nanašali samo na var- nost na zapadu, marveč tudi na vzhodu Ev- rope. V francoskih krogih prevladuje mne- nje, da si hoče Nemčija zavarovati svojo zapadno mejo s trdnjavskim pasom pred morebitno intervencijo Francije in Angli- je, da bi mogla nemoteno izvajati svojo akcijo na vzhodu Evrope proti državi, ki je zaveznik Francije.

Poncet se ne vrne več v Berlin?

Pariz, 3. aprila. Radikalno glasilo »Oeu- vres« poroča, da bo berlinski poslanik Fran- cois Poncet po poslaniški konferenci v Parizu nastopil daljši dopust. Baje se ne namerava več vrniti v Berlin.

Francija snuje armado prostovoljcev

Pariz, 3. aprila. o. Kakor poroča »Uni- ted Press«, namerava francosko vojno mi- nistrstvo osnovati posebno armado pro- stovoljcev, v kateri bi služili samo datje službe vojaki in podoficirji. Ta armada bi bila organizirana v posebnih motoriz-iranih oddelkih, določenih v prvi vrsti za obrambo vzhodne francoske meje. Služ- beni rok v tej armadi bi znašal pet let.

Jamstvo za francosko in belgijsko varnost

Angleška vlada je obvestila francosko in belgijsko vlado, da bo v primeru neizzvanega napada izpolnila vse obveznosti lokarnske pogodbe

London, 3. aprila. d. Zunanji minister Eden je snoči sprejel francoskega in bel- gijskega poslanika, ki jima je izročil dva važna dokumenta. Prvi vsebuje besedilo pisma, ki ugotavlja angleško jamstvo za francosko in belgijsko varnost, ako bi ne prišlo v sedanji krizi do sporazuma z Nem- čijo. Dejstvo, da je bilo pismo izročeno včeraj, seveda še ne pomeni, da so že sto- pile v veljavo nameravane obveznosti, ki temelje na medsebojni pomoči, ker bodo postale veljavne šele po konzultaciji med vladami Anglije, Francije in Belgije, če bi se sprava ponesrečila. Vsekakor bo po- trebna konferenca lokarnskih držav, na kateri bodo sklepali o tej zadevi, če ne bodo uspela prizadevanja, da bi se našla primerna podlaga za pogajanja z Nemčijo. Drugi dokument se bavi z značajem razgo- vorov med prehodno dobo, o kateri govori § 3 sporazuma med lokarnskimi državami od 19. marca.

Eden o nemški spomenici in generalštabnih razgovorih

Davi je podal Eden pred polnoštevilo zbrano spodnjo zbornico naslednjo z veli- kim zanimanjem pričakovano izjavo o nemški spomenici in o razgovorih med ge- neralnimi štabi Anglije, Francije in Bel- gije:

Včeraj sem sporočil poslaniku Ribbentropu, da smatra angleška vlada zadnje pred- lege nemškega kancelarja Hitlerja za iz- redno važne in da zasluži natančno pro- učitev, kar bomo sedaj izvedli. Jasno je bilo, da moramo stopiti v stik z drugimi vladami, za kar je potrebno nekoliko časa. Razgovori med tremi generalnimi štabi bo- do samo tehničnega značaja. V tem smislu sem včeraj izročil francoskemu in belgijs- kemu poslaniku pismo v duhu naše Bele knjige, v katerem se sporoča, da je angle- ška vlada pripravljena dati svojem ge- neralnemu štabu nalogo, naj takoj stopi v stik s francoskim in belgijskim generalnim šta- bom ter ustvari tehnične pogoje, s kateri- mi se bodo mogle izpolniti obveznosti za primer neizzvanega napada. Po nalogu an- gleške vlade sem sporočil, da je treba ta stavek razumeti tako, da razgovori med generalnimi štabi za nobeno izmed priza- detih vlad ne pomenijo nobene politične obveznosti niti obveznosti glede organiza- cije državne obrambe. Angleška vlada pre- dlagala, naj se prične ti razgovori v Londo- nu. Prejel sem že odgovor francoskega in belgijskega poslanika, da njiju vladi pri- stajata na to. Angleška vlada je nedavno sklenila, da bo tudi s svoje strani prispe- vala k vzpostavitvi zaupanja, da bi se mogla pričeti pogajanja.

Avstrijski korak je posebne važnosti za države Male antante. Ne le zato, ker sta dve od zaveznic neposredni sosedji Avstrije, marveč tudi zato, ker se na- haja v enakem položaju tudi Madžarska. Tudi njej nalaga mirovna pogodba ome- jitve glede oboroževanja. Ako pa se bo pokazalo, da se teh omejitev brez ne- ugodnih posledic za sebe lahko otrese Avstrija, si bo pač skušala isto pravico vzeti tudi Madžarska. Pa še več: ako se more kaj takega storiti glede oborožitve, zakaj ne bi se poskušil še korak dalje, pa se postavile še druge zahteve? S tem se na široko odpirajo vrata težnjam re- vizionizma, ki je doslej že tolikokrat, a vedno zaman poskušal, da bi se uvelja- vil napram sosedem.

Edenov govor je spodnja zbornica spre- jela z velikim odobravanjem. Tik pred svo- jim govorom je Eden sprejel nemškega de- legata Ribbentropa, s katerim pa se je razgovarjal samo pet minut. Domneva- jo, je Ribbentrop napravil ta obisk, da razprši morebitna nesoglasja in pojasni gotove točke nemške spomenice, preden bi Eden podal svojo izjavo.

Takoj po Edenovem govoru je bila ob- javljena Bela knjiga, ki vsebuje angleške obljube Belgiji in Franciji za prehodno dobo in za primer, ako bi se pogajanja izjalovila.

Konferenca lokarnskih držav bo v Bruslju

Nemški delegat Ribbentrop je prvotno na- meraval že popoldne odpotovati v Berlin, po večkratnih telefonskih razgovorih pa je podaljšal svoje bivanje v Londonu še za en dan. Kakor zatrjujejo v njegovi okolici, je dobil danes iz Berlina v zvezi z odgo- vorom nemške vlade še nadaljnja pojasni- la, ki utegnejo razpršiti nekatere načelne pomisleke Anglije in zadovoljiti njeno vla- do. Pričakujejo, da bo Hitler v bližnjih dneh podal dodaten odgovor glede vpraša- nja graditve trdnjav v Porenju ter našel glede tega problema formulo, ki ne bo na- sprotevala časti nemškega naroda in ki bo mogla zadovoljiti tudi vse sosedo Nemčije. V krogih nemške delegacije naglašajo, da je sedaj ves nadaljnji razvoj v glavnem odvisen od stališča, ki ga bo zavzela Fran- cija. V nemških krogih imajo vtis, da fran- coska vlada zavlačuje svoj odgovor, da bi tako pridobila na času. Angleška vlada ob- vešča Francijo in Belgijo sproti o svojih razgovorih z Nemčijo. Po francoskih volit- vah naj bi se sestala v Bruslju konferenca lokarnskih držav brez Nemčije, ko pa se bo bodo lokarnske države med seboj sporazu- mele o stališču ki naj ga zavamejo glede spomenice in predlogov Nemčije, bo na konferenco povabljeni tudi Nemčija. Ako bo prišlo do sporazuma se bo določil spo- razumna dnevni red širše konference, ki bi se sestala kot nadaljevanje bruseljske konference lokarnskih držav, ali pa kmalu po tej konferenci.

Po informacijah londonskega tiska so v nemških vladnih krogih pripravljeni, da bo naposled prišlo do sporazuma na ta način, da bo Nemčija popustila glede graditve trdnjav v Porenju. Francija, Anglija in Bel- gija pa bodo odgovdile posvečevanja svojih generalnih štabov.

Štiri vprašanja Ribbentropu

Diplomatski poročevalci »Daily Expres- s« javlja, da je zunanji minister Eden po- stavil nemškemu poslaniku Ribbentropu na- slednja vprašanja:

1. Ali se nanašajo nemške obljube, da Nemčija ne bo ojačala svojih čet v Porenju, tudi na polvojaške organizacije SA in SS.
2. Ali je nemški kancelar pripravljen s skleniti s sosedji na jugovzhodu in na vzhodu Nemčije, namreč Češkoslovaško, Avstri- jo, Poljsko in Litvo, enake pogoje o med- sebojni pomoči v okviru DN kakor z zapad- no-evropskimi državami.
3. Kdaj bo nemški kancelar načel vpraša- nje enakopravnosti na kolonialnem področ- ju.
4. Ali se bo ta zahteva brespogojno na- našala na vse kolonije ali samo na mandata- na ozemlja.

Beograd, 3. aprila. AA. Upokojena sta višja kontrolorja Ivan Antolović in Jakob Malovrh. Preneščen je k drugi sekciji za vzdrževanje proge v Somboru inž. Emil Taler, svetnik pri tretji sekciji za vzdržev- vanje proge v Celju.

Protest Male antante proti postopanju Avstrije

Mala antanta bo tožila Avstrijo pri Društvu narodov zaradi kršitve senžermenske pogodbe

Bukarešta, 3. aprila. k. Ves rumunski tisk je z veliko pozornostjo objavil vest o uvedbi splošne vojaške obveznosti v Avstriji. Listi ugotavljajo, da bo imel ta korak avstrijske vlade dolokosežne posledice in da bo lahko izzval težke reper- kusije v mednarodno-političnem življenju, to pa tembolj, ker je zelo verjetno, da bo- do sedaj hotele tudi druge države, ki so neposredno v rumunski sosesčini, posne- mati avstrijski zgled.

Kakor poročajo listi, je prišlo zaradi te- ga do zelo intenzivne izmenjave misli med vladami držav Male antante in ni izklju- čeno, da bo sklicana izredna konferenca sveta Male antante. V vsakem primeru bo- do države Male antante zavzele skupno stališče o tem vprašanju, ki bo enako fran- coskemu stališču glede nemške okupacije demilitariziranega nemškega Porenja. Brž- kone bodo države Male antante vložile protest pri DN zaradi kršitve čl. 119 sen- žermenske mirovne pogodbe po Avstriji. Izmenjava misli med zastopniki držav Ma- le antante gre pred vsem za tem, da se določi procedura, po kateri naj Mala an- tanta reagira na korak avstrijske vlade. Državni podtajnik v zunanjem ministr-

stvu Savel Redulescu je imel včeraj daljši sestanek s poslanikoma Jugoslavije in Češkoslovaške v Bukarešti dr. Perićem in dr. Šebo.

Diplomatska demonstracija na Dunaju

Dunaj, 3. aprila. g. Današnjega splošnega sprejema diplomatov pri zunanjem mini- stru Berger - Waldenega se poslaniki držav Male antante niso udeležili. To dej- stvo spravljajo v zvezo z uvedbo vojaške dolžnosti v Avstriji, ki je v krogih Male antante povzročila precejšnje nerazpolo- ženje.

Titulescu v Parizu

Pariz, 3. aprila. k. Rumunski zunanji mi- nister Titulescu, ki se je zadnje dni mu- dil v Bukarešti, je danes prispel v Pariz. Takoj po svojem prihodu se je sestel s Flandinom. Govorila sta o mednarodnem položaju, o nemških predlogih in o uvedbi splošne vojaške obveznosti v Avstriji ter njenih političnih posledicah.

Tanski konflikt

Angleško-italijanski protokol iz l. 1925 o obojestranskih interesih v Abesiniji

Rim, 3. aprila. o. Italijanska okupacija ozemlja okrog Tanskega jezera je spravila znova v ospredje vprašanje angleških in- teresov v Abesiniji. Londonski poročevalci »Tribune« napoveduje v svojem poročilu novo angleško ofenzivo proti Italiji, da bi se nevtiralizirale njene poslednje zmage v severno-zapadnem področju Abesinije. Zato je sedaj direktor lista Forges d'Avan- zati napisal članek, ki je izzval v rimskih diplomatskih krogih precejšnje zanimanje. D'Avanzati, ki boširo razpravlja o vpra- šanju Tanskega jezera, opozarja na ita- lijansko-angleški protokol iz 1925, ki do- lživlja angleško-italijansko sodelovanje v loči italijansko angleško sodelovanje v Abesiniji. V njem je točno definiran obseg angleških interesov glede na Tansko je- zero in Modri Nil. V angleškem intere- su je predvsem in izključno regulacija te- ga jezera in izkoriščanje njegovih voda. Protokol prav tako priznava tudi italijske interese na vsem zapadnem ozemlju Abesinije. Protokolizacija interesov obeh držav v Abesiniji se je izvršila zaradi te- gaj, ker niti Anglija niti Italija nista za- sedaj zavzela to ozemlje in se morajo zato upoštevati angleški interesi v smislu ome- jenega protokola. Ze protokol sam daje Angliji zadostno jamstvo, da bodo njeni interesi okrog Tanskega jezera zaščiteni. To je razvidno tudi iz zadnjih Mussolini-jevih izjav. Politiška angleških interesov v okviru protokola iz l. 1925 se prav la- hko spravi v sklad z italijanskimi interesi, ki diktirajo italijansko okupacijo abesi- niskega ozemlja tudi okrog Tanskega jeze- ra. Protokol iz l. 1925 je za Italijo vse- rakor še v veljavi. Vsako nadaljnje izva- janje angleške sankcijske politike pa bi- jelo nepravično v nevarnost omenjeni pro- tokol. Kljub italijanski okupaciji ozemlja okrog Tanskega jezera se lahko določbe protokola izvajajo, toda le tedaj, če bo An- glija opustila svojo sankcijsko politiko v okviru Društva narodov.

V »Giornale d'Italia« pravi Viagilio Gayda, da more Velika Britanija imeti do tega jezera v skrajnem primeru le kakšno pravico hidrotehniškega značaja. Italija pa ima pravico tudi v teritorialnem pogle- du. Gayda se sklicuje na nekatere določbe prejšnjih pogodb med Italijo in Veliko Bri- tanijo in pravi, da je Italija voljna poga-

jati se z Veliko Britanijo v mejah teh po- godb.

Prodiranje proti Tanskemu jezeru ustavljeno

Džibuti, 3. aprila. o. Z desnega krila ita- lijanske fronte prihajajo zanimive infor- macije, ki dokazujejo, da angleški protest pro- tiranju italijanskih čet na ozemlje okrog Tanskega jezera ni bil zaman. Po naročilu rimske vlade je izdal maršal Ba- doglio poveljniku italijanskih čet na des- nem krilu nalog, naj ustavi nadaljnje pro- diranje italijanskih čet preko Gondarja in da naj se čete utrdne na svojih sedanjih po- stojankah. Skrbno naj se izogibajo vsake- mu incidentu ter naj se v nobenem primeru ne približajo Tanskemu jezeru, da ne bi imeli Angleži povoda za nove proteste in afont proti Italiji, kar bi ji moglo zelo škodovati pri bodočih mirovnih pogajanjih. Vrhovno italijansko poveljstvo namerava pretežni del čet, ki so doslej prodirale vzdolž sudsanske meje, premestiti v druge odseke fronte ter usmeriti vse akcije za nadaljnje prodiranje proti Desiju in od tam naravnost proti Adis Abebi.

Vznemirjenje Egipta

Kairo, 3. aprila. o. V egiptskih vladnih krogih je zavladalo zaradi prodiranja ita- lijanskih čet na področju Tanskega jezera in Modrega Nila veliko vznemirjenje. Boje se, da bi bila na ta način ogrožena preskrba vode v gornjem Egiptu. Ministrski predse- dni Ali Maher paša je izjavil, da bo egipt- ska vlada takoj izvedla vse potrebne diplo- matske korake, da zavaruje egiptске in- terese na področju Tanskega jezera.

Komunistične stavke v Grčiji

Atene, 3. aprila. b. V Grčiji je zadnje dni izbruhnilo več stavk, ki so jih očitno zo- ganetili komunisti, da bi dosegli ukinitvev go- tovih zakonov, ki jih ovirajo v njihovem političnem delovanju. Grška vlada bo dala točno preiskati vzroke vseh stavk, da bo mogla nato aretirati komuniste, ki so jih iz- zvali.

Premog za železnice

Izpad sarajevskega lista proti premogovnikom v Sloveniji — Neutemeljeni argumenti

Sarajevski »Jugoslavenska Pošta« objavlja o vprašanju železniških dobav premoga daljši članek, v katerem odločno zagovarja interese bosanskih rudnikov proti dobavi slovenskih premogovnikov. Sarajevski list slika celo stvar kot spor interesov slovenskega zasebnega industrijskega kapitala z državno industrijo ter trdi, da Trboveljska premogokopna družba zopet napenja vse svoje sile, da bi čim bolj povečala kontingent svojih dobav za državne železnice na škodo bosanskih premogovnikov, ki so last države. Baš sedaj, pravi sarajevski list, je slovenski zasebni kapital prišel z novim nasokom, da izboljša svoj položaj, toda pričakovati je, da ta manever ne bo imel uspeha. »Jugosl. pošta« pa objavlja nato statistiko, kako so premogovniki posameznih krajev udeleženi pri državnih dobavah in trdi, da se je država baš zaradi močne konkurence svojih rudnikov iz Bosne mogla rešiti iz rok zasebnega kapitala, kateremu je morala preje plačevati visoke cene. Danes je kontingent premoga, ki odpade na zasebne rudnike, padel od 68 na 60 odstotkov. Dočim so prej slovenski premogovniki dobavljali 40 odstotkov, zasebni rudniki iz Srbije 28, državni iz Bosne pa 22 odstotkov, je to razmerje danes temeljito popravljeno, ker slovenski rudniki dobavljajo samo še 24 odstotkov, zasebni rudniki iz Srbije 37, državni iz Bosne pa 39 odstotkov. Očitajoče pristavlja sarajevski list, da vsa slovenska javnost podpira lastnike slovenskih zasebnih premogovnikov, ko zahtevajo remeduro razdelitve kontingentov dobav premoga v njihovo korist.

Moramo reči, da so izvajanja »Jugoslavenske pošte« v mnogem prav originalna. Ne zamemo ji sicer, da se zavzema za domače bosanske rudnike, ali da bi bila posebna zasluga, ako se je njihovi konkurenci posrečilo zreducirati kontingent slovenskega premoga od 40 na 24 odstotkov, pri tem pa povisati kontingent iz zasebnih rudnikov v Srbiji od 28 na 37 odstotkov, tega nihče ne more razumeti. Slovenska javnost prav nič ne podpira zasebnih lastnikov naših premogovnikov. Njihova usoda je daleč od splošne slovenske skrbi. Toda slovenska javnost podpira borbo našega rudarja za življenjski ostanek in obstanek najmočnejše ter za naše gospodarsko in socialno življenje v marsičem soodločilne rudarske industrije v Sloveniji. Na to soče slovenskih rudarjev bide danes obupno borbo za trdo skorjo kruha in državi, pa tudi njim železnicam ne more biti vseeno, ako se v nekaterih rudnikih drugod vsi nepretrgan obrat, dočim v slovenskih premogovnikih počiva delo skoraj dve tretjini meseca. Vprašanje kakovosti premoga in njegovih cen je bolj, da pustimo ob strani. Tu ni nobenega spora več. Tudi za železniški obrat je trboveljski premog, kakor tudi premog iz večine ostalih zasebnih slovenskih rudnikov najboljši in povrh najcenejši, ako vzamemo v obzir njegovo naravno območje, to so železniške direkcije Ljubljana, Zagreb in po velikem delu Subotica. Ni tudi nobenega dvoma, da so slovenski rudniki glede svoje tehnike opreme, varnostnih naprav, zdravstvene zaštite svojega delavstva in ustvaritve pogojev za človeka vredno življenje daleč nad vsemi drugimi v državi. Akoravno so tudi za naše rudarje mezde več kakor skromne, je delavec v naših rudnikih vendarle pravičnejše plačan kakor v katerikoli drugem premogovniku. Če bi torej tudi bil premog iz naših premogovnikov razmeroma nekoliko dražji, kakor iz drugih, bi to bilo upravičeno. Dejstvo pa je, da je njegova cena razmeroma ugodnejša od cene premoga iz državnih rudnikov, katerih konkurenca je baje državnim železnicam prinesla toliko haska.

Manjka lo je samo še, da nam »Jugoslavenska pošta« pride še tudi s toliko priljubljenim argumentom, da je treba dobave iz slovenskih rudnikov zreducirati iz državnobrambenih interesov, ker so na »periferiji«, in da je treba iz istega razloga čim bolj eksploatirati bosanske premogovnike. Po tem receptu bi se morala prav za prav zapreti večina evropskih rudnikov, predvsem nemški v Šleziji in na Vestfalskem, ki leže neposredno ob poljski, odnosno francoski meji, ter francoski in belgijski rudniki na vzhodni periferiji teh držav. To je razlog, ki ga sedaj čujemo tudi za prenos železniških delavnic iz Maribora in po katerem bi morala Češkoslovaška najbrž svojo plzensko škodovko, kjer je osredotočena skoro vsa njena oboroževalna industrija z bližine bavarske meje preseliti na Visoko Tatro. Nemčija pa demontirati svojega Kruppa v Essenu. Ravno tako prazen je izgovor, da se s čim večjo eksploatacijo bosanski rudniki usposobijo za čim večjo kapaciteto za slučaj, ko bi to interesi državne obrambe zahtevali. Seveda je nasprotno res. V teh rudnikih se danes vrši forsirana eksploatacija, ki ima vse znake neracionalnosti in ravno ta politika preobremenjevanja državnih rudnikov lahko vodi do njihovega onesposobljenja za večje dobave v primeru najne državne potrebe.

Take in podobne laži-argumente je treba pravočasno razkrinkati, pri čemer je treba poudariti, da so merodajni činitelji, ki jim je poverjena skrb za državno obrambo, daleč od njih. Ako bomo pustili, da se stalno z njimi operira, bodo res poagoma lahko postali sredstvo za borbo proti vsaki industriji v perifernih pokrajinah države.

Zalostna resnica je, da se v zadnjih dveh letih na podlagi neresničnih in nestvarnih argumentov sistematično zreducirajo kontingenti slovenskega premoga za državne železnice. Pri tem pa očitno nihče ne misli, da ima naša država več perifernih krajev, poleg zapadnih tudi — vzhodne, iz katerih se dobave ne znižujejo, nego še povišujejo, in odkoder 900 km daleč vozimo mesečno 540 vagonov timoškega premoga mimo Rajhenburga, Hrastnika, Trbovelj in Zagorja v ljubljansko železniško direkcijo, ki bi bila z 200 vagoni tega premoga več kakor saturirana in za nekaj milijonov stroškov razbremenjena.

Bojimo se, da zasleduje ofenziva proti našemu premogu, ki se sedaj zopet pojavlja, čisto določene cilje in da se za njo skriva nevarnost nove procentualne redukcije slovenskega premogovnega kontingen-

ta. Po dobavnem predlogu, ki je izdelan za proračunsko leto 1936-37, je prevedeno, da bodo državne železnice potrebovale namesto dosedanjih mesečnih 128.630 ton premoga 134.320 ton, to je za 5700 ton več na mesec. Prizadevanje interesiranih krogov gre tedaj za tem, da bi se ves ta višek razdelil na državne in zasebne premogovnike izven Slovenije. S tem bi se udeležba slovenskih premogovnikov, predvsem trboveljskih, pri železniških dobavah zmanjšala za 1 odstotek. Z drugimi besedami rečeno: ako državne železnice v novem proračunskem letu ne bodo potrebovale vse predvidene količine, temveč ostanejo recimo v okviru sedanja kontingenta, kar je z ozirom na današnje gospodarske prilike zelo možno, bodo n. pr. v smislu nove procentualne relacije trboveljski premogovniki dobavljali mesečno za skoraj 130 vagonov manj, kar znači mesečno za delavstvo zopet en dan izgube. So ljudje, ki pravijo, da je to svrha novega računa...

Pri tem nam je znano, da ministrstvo za šume in rudnike samo smatra, da je dosedanj kontingent za bosanske premogovnike dovoljen. Merodajni so torej čisto drugi razlogi, ne pa stvarna potreba. V finančnem odboru senata so bile o tem vprašanju izrečene prav resne in tehtne besede. Senator dr. Kramer je v novembru vložil interpelacijo. Odgovora ni dobil. Zato pa je v fin. odboru v kratkih značilnih potezih obrazložil položaj slovenskih premogovnikov in je dokazal, da gre tu za bitne gospodarske in socialne interese važnega dela našega naroda in silno pomembne pokrajine naše države. Nihče ne more oporekati upravičenosti zahtev, da se kontingent premoga iz dravske banovine vrne, če že ne na položaj iz l. 1931-32, pa vsaj v okviru relacije 27,8 odstotkov, v kateri ga je uspešno držati vsa leta od 1932 do 35. In če se res poveča količina dobav za naše železnice v novem proračunskem letu, potem je le malo odplačilo na račun slovenskih rudarjev in našega gospodarstva, ako zahtevamo, da ta višek v glavnem pripade premogovnikom dravske banovine.

Ne vemo ali so se s strani železniške uprave že pričela pogajanja s premogovniki. Pri teh pogajanjih gre za ceno, količino in kakovost. Čas bi že bil, da se tudi za ta pogajanja dobi pravična osnova enakopravnosti za vse in da se predhodno od vseh, ki hočejo dobavljati državnim železnicam premog, zahtevajo tudi dokazi, da so podjetja plačala svoje davke, zadostila predpisom o tehnični ureditvi svojih obratov ter zaščiti dela in delavstva v njih, da so poravnala socialne davke in sploh ustvarila za svoje rudarje življenjske pogoje v zdravstvenem in materialnem oziru. Letos smo v finančnem zakonu dobili lepe obljube glede minimalnih mezd in kolektivnih pogodb. Pri pogajanjih za dobavo premoga našim železnicam je prva prilika, da se z dejanji pokaže, kako so te obljube mišljene. Dogodki v raznih premogovnikih v drugih krajih države, ki so se odigrali preteklo leto slike bodo in nesreče, ki smo jih morali gledati, govorijo bolj kakor vsaka pisana ali izrečena beseda, kolika je dolžnost države v tem oziru. Smo za pravično razdelitev dobav, ali baš radi tega naj bodo k dobavam pripuščena samo tista podjetja, ki izpolnjujejo svojo dolžnost ne samo napram lastnemu žepu, temveč tudi napram narodu, njegovim gospodarskim in socialnim interesom ter napram onim, brez katerih niti zasebna niti državna podjetnost ne bo niti enega vagona pripeljala na goriska naših lokomotiv: napram rudarjem.

Balkanski kongres za zaščito dece

Beograd, 3. aprila. b. Balkanska unija za zaščito dece bo imela svoj prvi kongres 5. aprila v Atenah. Na kongresu bodo sodelovali zastopniki pokreta za zaščito dece iz Jugoslavije, Bolgarije, Rumunije, Turčije, Grčije in Albanije. Na kongresu bodo razpravljali o vseh vprašanjih dečje zaštite. Jugoslovenska organizacija je poslala na kongres 40 zastopnikov, ki so že odpotovali v Atene. Delegaciji načeluje vseučiliški profesor Aleksander Kostić. Jugoslovenski delegati bodo na kongresu podali 10 referatov.

Dunajski profesor častni doktor zagrebske univerze

Zagreb, 3. aprila. Danes dopoldne je bila svečana promocija dunajskega vseučiliškega profesorja in vodje druge dunajske interne klinike dr. Nikole Jagića, sina slavnega slavista dr. Vatroslava Jagića, za častnega doktora zagrebske univerze. Promocija se je izvršila v vseučiliški knjižnici. Govorili so rektor dr. Honcl, dekan medicinske fakultete dr. Laza Popović in promotor dr. Durst.

Rajhstag ima 740 poslancev

Berlin, 3. aprila. b. Pri zadnjem nemškem volitvah je bilo izvoljenih 740 poslancev in sicer 723 v 35 volilnih okrožjih 17 pa na državni predlog. Kancelar Hitler je izvoljen na čelu liste v volilnem okrožju Oberbayern-Schwaben.

Tatvina načrtov vojaških letal

Bukarešta, 3. aprila. w. V največji rumunski tvornici letal J.A.R. pri Brašovu je bila izvršena senzacionalna tatvina. Ukradeni so bili vsi načrti za rumunska vojaška letala in motorje ter spiski o licencah z inozemskimi tvornicami.

Letalski promet med Mosko in Prago

Bukarešta, 3. aprila. w. Med Rumunijo, Rusijo in Češkoslovaško je bila sklenjena pogodba o letalskem prometu na progi Moskva—Praga. Kot vmesni postaji sta določena Jassy in Kološ. Na tej progi bodo najprej vršila službo samo ruska in češkoslovaška letala.

Beležke

Pogajanja združene opozicije

Po vestih iz Beograda je včeraj prišel tja delegat dr. Mačka, sarajevski odvetnik dr. Junaj Sutej. Prišel je v Beograd pred vsem po svojih odvetniških poslih, vendar pa so ostali predstavniki skupin združene opozicije porabili to pričko, da so z njim nadaljevali v začetku tedna prekinjene razgovore. Oficielna konferenca združene opozicije se bo začela šele, ko bo prišel tudi g. Večeslav Vidler iz Zagreba.

V Beogradu računajo, da bo g. Vidler prišel že te dni. Med beograjskimi voditelji srbskih skupin združene opozicije so se vršila živahna posvetovanja ves ta teden. Največ so se sestajali gg. Miša Trifunović, Ljuba Davidović in Joca Jovanović, deloma pa tudi drugi voditelji srbskih opozicijskih strank.

JRZ in jugoslovenstvo

V Beogradu izhajajoči list »Slovenski jug«, ki je glasilo akademikov, članov JRZ, objavlja članek H. Mrvaljevića z naslovom: »Državna misel v programu JRZ. Članek ugotavlja med drugim:

»V zadnjem času se pojavljajo med nami modrijaši, ki hočejo na novo deliti in krojiti Jugoslavijo in to ne samo brez vere v narodno edinstvo in brez jugoslovenske misli, nego naravnost v nasprotstvu proti tej veri in proti misli edinstva. Njihov namen je okrepiti vero, da so Hrvati, Slovenci in Srbi trije posebni narodi in da je treba našo državo preustrojiti v tem duhu in na tej osnovi. Misel Jugoslovenske radikalne zajednice je misel državnega in narodnega edinstva, to je da so Srbi, Hrvati, in Slovenci politično in etnično en narod. Radi tega so tudi vsi trije skupaj nosilci državne oblasti.

Ali že ni čas?

Pod tem naslovom je priobčil A. Burov, bivši bolgarski minister zunanjih del, v sofijskem »Miru« zanimiv uvodnik, v katerem izvaja med drugim:

»Danes nimamo strank. Politično življenje v državi je osredotočeno v vladi. Potrebno bi bilo, da bi zavladala sloga in se pojavila skrb za velika vprašanja, ki zanimajo vso državo. Ali pa se to godi? Poslušajte politične razgovore po kavarnah, salonih in na ulici. Slušali boste burne spore zaradi italijansko-abesinskega konflikta, dolge razprave o tem, ali je imela Nemčija pravico s svojo vojsko vkorakati v Polenjo, največkrat pa boste čuli šušljanje o raznih skrivnostnih sestankih, razgovorih in pogajanjih Ivana, Stojana in Dragana, pri katerih sestavljajo vlado, kakor da bi šlo za očetovo dedščino. Nikjer pa ne boste nič slišali o kakem programu, ki bi naj združil narod glede ugodnih vprašanj, ki čakajo na rešitev, kakor vprašanje gospodarskega ozdravljenja, normaliziranja političnega življenja in državne varnosti na zunanaj... Vsi čutimo, da nekaj trka na naše javno življenje. Vsi vemo, da trošimo energije tam, kjer bi ne bilo potreba. Ali že ni čas, da bi to atmosfero naše družbe prečistila osvetožujoča struja, ki bi zapihala iz javnosti same?...

Nemški učitelji v Vojvodini

Kakor poroča novosadski »Dan«, je prišlo te dni v Vojvodino iz Nemčije 15 učiteljev, ki so jih na kolodvoru v Novem Sadu sprejeli zastopniki nemškega »Kulturbund«. Učitelji je »Kulturbund« porazdelil po raznih mestih v Vojvodini, kjer žive Srbi, Stanujoje pri uglednih švabskih rodbinah in delajo izlete v bližnje vasi, kjer so nemške naselbine. »Dan« pravi, da je dobil vsak izmed učiteljev prideljenih po nekoliko rezov v Bački, Baranji, Sremu in Slavoniji, da v njih predava v hitlerjevski Nemčiji.

Odlikovani poslanci

Z redom Sv. Save III. razreda so bili odlikovani na predlog predsednika vlade dr. Stojadinovića narodni poslanci Stojadin Dimitrijević, Aćim Popović in Djura Čejović. Vsi trije so se, kakor je znano, vrgli ob priliki žalostnega dogodka 6. marca v narodni skupščini na atentatorja Arnautovića ter ga razorožili.

Odškodninska akcija zagrebskih trgovcev

Beograjska »Politika« poroča, da so zagrebski trgovci, ki so bili ob priliki zadnjih demonstracij utrpeli kako škodo, začeli akcijo za povračilo škode. Mislijo se obrniti po pomoč na državo, banovino in obično, ker iz svojih sredstev baje ne morejo kriti prizadejane jim škode. Posebno se žene bana dr. Kostrenčiča, ki pa je izjavil, da nima banovina nobenih kreditov za ta namen. Nato so obiskali zagrebskega župana, dr. Erberja, ki jim je objubil, da bo o stvari govoril z občinskimi svetniki, da bi zaprosil nadzorno oblast za navodila, ker smatra, da je treba oškodovanim trgovcem pomagati. Sedaj se sestavlja posebna deputacija oškodovanih trgovcev, ki pojde v Beograd, kjer bo zagnala tudi predsednika vlade dr. Stojadinovića, da jim pomaga.

Velik staroradikalški shod v Banjaluki

V nedeljo se bo vršila v Banjaluki skupščina pristalec glavnega odbora bivše radikalne stranke. Za skupščino se vrše velike priprave ter pričakujejo pričešnice udeležbo. Glavni govorniki bodo Miša Trifunović, dr. Momčilo Ninčić in Mirko Komnenović.

Pred Hauptmannovo justifikacijo

Trenton, 3. aprila. AA. Priprave za izvršitev smrtnih obsodbe nad Hauptmannom so gotove. Hauptmannu so obrili glavo na ga prepeljali v celico tik sobe, v kateri je električni stol. Ko so mu sporočili, da je določen čas za izvršitev obsodbe, je izjavil: »S nisem izgubil vsega upanja.

Pariz v dnevih krize

Francoska javnost je manj nervozna od angleške, je pa nad Anglijo bolj razočarana kakor nad Nemčijo

Objavljam drugi članek ženevske agenture Geneva Press Service. Članek tvori zanimivo dopolnilo k včerajšnjemu članku o razpoloženju v Londonu.

Nikoli ni bil Pariz mirnejši nego v teh razburkanih dneh. Močno spominja na leto 1926, ko so se vse borze sveta pripravljale na zadnji in odločilni napad zoper franc. Pariz je bil takrat v agoniji, dokler ni Poincaré sestavil svoje zgodovinske vlade. Francija se je strnila v enoto in zmagovito odbila napad. Tudi danes naj služi nasprotnikom kot resen opomin: nihče naj ne računa na slabost Francije. V molku in bojznosti so skrite ogromne sile, ki se lahko sproste, ako bo prišla potreba.

Pariz molči in čaka. Ena sama okoliščina izdaja, da se pripravljajo nenavadni dogodki: mesto je polno vojaštva. Skupine »polijeve« pohajajo po mestu, osobito pa prevladujejo kolonialne čete. Mnogi črnece, celi polki tujske legije, tipične uniforme maroških vojakov se srečujejo po vsem mestu, častnikov pa je po ulicah toliko, kakor jih že več let ni bilo videti. Po vseh listih divja ogorčena borba za neko čisto postransko stvar: kako naj se prav za prav imenuje obrambna črta ob Renu, ki kar nekako avtomatično nosi Maginotovo ime. »L'Oeuvre« zahteva, naj se črta, na katero je Francija tako ponosna, imenuje po Poincaréju, ki je dal misel za njo. »Le Figaro« in »Le Journal« predlagata isto in z istim utemeljevanjem za Tardieuja, oz. za Painlevéja. Nihče ne dvomi, da so imena znanih ljubiteljev miru najprimernejša za ono črto, ki krije v sebi najbolj dovršena morišna sredstva. Res: morišna sredstva, toda namenjena samo napadalcem in potemtakem sredstva za obranitev miru.

Vlada premišlja, ali ne bi kazalo dovoliti rezervnim častnikom, da nosijo uniforme, če kdo to želi. Prva manifestacija 600 rezervnih konjeniških oficirjev se je vršila v hipodromu Grand Palais. Vstopnice za prireditve so bile razprodane že davno prej. In čudno: pristajši skrajne leve so najbolj navdušeni in oni najodločnejše zahtevajo uvedbo uniforme za rezervne oficirje...

Enak presenečenje se opazajo tudi v političnem življenju. Nikoli niso bile priprave za volitve tako mirne kakor to pot. Volilnih lepakov skoroda ni, kolikor pa jih je, so sestavljeni v skrajno zmernem tonu. Aluzije na silo in moč Francije pa so

vsem skupne. Tudi listi so kakor spreminjeni. Sicer se še pojavljajo uvodniki o izdajstvu polkovnika de la Rocca, ali fraze o pekelskih svojati Leona Bluma, toda vse to sedaj ne vžiga več. Politiki iz radikalnih vrst zopet pišejo v desničarske liste in levičarski listi naročajo poročila iz Londona pri znanih nacionalistih. Hitlerju se je posrečilo spraviti vse Francoze v eno falango od »judske fronte« do »ognjenih krizev«.

Pariz je pripravljen na vojno, dasi je nikakor ne želi in se je celo boji. Kljub vsemu odporu do oboroževanja Francoz spoznava, da zdaj ni čas za kolebanje, ki je znak slabosti. Na vseh stebrih in v nestetih izložbah so slike Maginotove obrambne črte v barvah in z obširnimi pojasnili. Na poslopju »L'Intransigence« se še uvo no v presledkih po pol ure ogremeni svetlobni trak s ponosnim napisom: »Generalni štab čuje! Francija ne gleda več na vojno ministrstvo, kakor v mirni dobi, marveč na armadno vodstvo.

Zanimivo je opazovati, kako zelo so je premaknili težišče problema. V Londonu ne govorijo toliko o Berlinu, kolikor o Parizu, Pariz pa se zopet bavi le z Londonom in pušča Berlin čisto ob strani. Kdo ve, je-li nemško sovraštvo res tako globoko, si mislijo Francozi, zato o Nemčiji nihče ne govori. Pač pa se opaža globoko razočaranje nad Anglijo. Ze se pojavljajo lepaki s podobo Johna Bulla, to stega sebičnega s pipo med zobmi, pod njim pa napis: »Jaz se na vse poživljam, saj Porenje ne leži na poti v Indijo!« Kdo je lepil te tepake in kdo jih plačuje, ne ve nihče. Druge slike kažejo zopet zvezanega orjaka Edena, ki je bil še nedavno tako priljubljen v Franciji. V podzemski železnici, v avtobusih, v kavarnah — povsod se čuje samo o nezvestobi Anglije. Le vojaki in častniki previdno molče, ker še ne vedo, kaj misli o zadevi armadno vodstvo.

Pariz je danes mesto, ki noče vojne, ki pa ne izgublja glave ob misli, da bi moglo do nje priti. Glasovi o široki koncentracijski vladi, kakor v časih opasnosti, nečeloj potihnihi; v tej vladi naj bi bili zastopani prav vsi od skrajne leve do skrajne desnice. Trenutno govore o vladi Paula Boncourja, v kateri bi bil tudi Tardieu.

Italija se hoče pogajati neposredno z Abesinijo

Zaradi porazov abesinskih armad bodo mirovni pogoji sedaj seveda težji

Rim, 3. aprila. o. Današnji listi proslavljajo vojaški uspeh Italije v Abesiniji in naglašajo, da so italijanske čete doslej zasedle tako veliko ozemlje, kakor je polovica Italije. To je vsekakor uspeh, ki ga ne more nihče zanikati in ki ga bodo morali upoštevati tudi pri bodočih mirovnih pogajanjih.

Veliko pozornost v vsej javnosti je zbudila polslužbena objava v današnjih listih, ki namiguje na skorajšnji pričetek mirovnih pogajanj z Abesinijo. V zvezi s tem naglašajo italijanski listi, da je sedaj Italija pripravljena takoj prijeti mirovna pogajanja, da pa pri tem odklanja vsako posredovanje. Italija se hoče pogajati neposredno z Abesinijo, vendar pa pod kontrolo DN, ki pa se nikakor ne sme vmešavati v sam potek pogajanj. DN naj pride do besede šele tedaj, če bi neposredna pogajanja ostala brez vsakega uspeha. Kar se tiče pogojev, ki jih bo postavila Italija, bodo sedaj, ko je Italija dosegla popolno vojaško zmago, mnogo težji, kakor pa bi bili prej. Predlogi odbora petih in znani Lavalov predlog zaostajata daleč za tem, kar ima Italija sedaj pravico zahtevati. Mirovna pogajanja se morajo po italijanski zmagi vršiti na mnogo širši osnovi. Če negu na to noče pristati, potem bo Italija nadaljevala svojo vojaško akcijo do končne okupacije vse Abesinije, nakar bo mir enostavno diktirala.

Nobenih direktnih pogajanj

Rim, 3. aprila. AA. Agencija Stefani demantira vesti tujih listov, da je abesinski cesar poslal svoje odposlance k poveljstvu italijanskim čet v Vzhodni Afriki. Adis Abeba, 3. aprila. AA. Abesinska vlada demantira v celoti poročila iz italijanskega vira, da se vrše direktna pogajanja med Italijo in Abesinijo.

Abesinski poziv

Društvu narodov

Ženeva, 3. aprila. AA. Abesinski poslanik v Parizu je poslal Društvu narodov novo noto, v kateri zahteva naj zavzame proti Italiji odločnejše stališče. Noto pravi, da je italijanska vlada sprejela v načelu poziv sveta DN k mirovnim pogajanjem samo zato, da odgodi petrolejske sankcije. Razen tega dokazuje italijanska vlada s svojimi besedami in dejanji, da ne namerava končati sovražnosti. Abesinija ugotavlja ogorčeno, da Društvo narodov ne izvaja proti Italiji vseh potrebnih sankcij. Vrh tega so Italiji omogočili izigravanje sankcij. Abesinska vlada zahteva zaradi tega od Društva narodov:

1. da se ji da finančna pomoč, ki jo je že ponovno zaprosila,
2. da se ukine vse obstoječe ovire za prevoz orožja v Abesinijo,
3. da se okrepi in izpolnijo sankcije, ki jih določa čl. 16. pakta DN,
4. da se naj nujno zahteva od italijanske vlade, naj splošne vojno pravo in mednarodne pogodbe ter prepriči načrtno uničenje in ubijanje prebivalstva, ki ne sodeluje v vojni.

Sklicanje odbora trinajstih

Ženeva, 3. aprila. b. V tukajšnjih političnih krogih smatrajo za verjetno, da bo Madariaga prihodnje dni sklical sejo odbora trinajstih in sicer na podlagi izjave Mussolinija, da je pripravljen pričeti mirovna pogajanja.

Sankcijski odbor se ne bo sestel

Ženeva, 3. aprila. AA. Predsednik sankcijskega odbora Vasconcellos je izjavil, da za sedaj ne misli sklicati odbora, ker čaka na uspeh španskega delegata Madariage, ki mu je poverjena naloga, da stopi v stike z vladama vojskujočih se držav.

17 letal poškodovanih

Rim, 3. aprila. d. Listi objavljajo podrobnejša poročila o akciji vojnega letalstva pri poslednjih velikih bojih severno od jezera Asangija. V bitki je sodelovalo okrog 60 letal, ki so imela svoja oporišča v Makali in Guri. Letala so izvršila celo vrsto napadov na oddelke abesinskih rezerv, ki so skušale priti na pomoč četam v boju proti nasprotniku. Abesinci so letala hudo obstrlevali in je bilo 17 letal huje in lažje poškodovanih. Stiri letala so se le po naključju vrnila na italijansko stran. Ranjeni so bili tudi trije letalci.

Novi boji pri Ašangiju

Rim, 3. aprila. w. Kakor javlja Reuters urad iz Asmare, je prišlo včeraj popoldne med Ambo Alagijem in jezerom Ašangijem do nove bitke med italijanskimi in abesinskimi četami. Alpinci in askari so preprečili pri prelazu Mekan napad Abesincev. Izgube Abesincev so zelo velike. Na italijanski strani je padlo 20 italijanskih vojakov in 4 askari. Askari so imeli tudi mnogo ranjenih.

Poraz kitajskih komunistov

Peking, 3. aprila. AA. Čete v Šansiju so dosegle proti komunističnim tolpom velike uspehe. Komunisti beže v neredu proti jugu in mečejo orožje stran. Poročila o tem potrjujejo tudi japonski vojaški atašej, ki izjavljajo, da se je položaj v pokrajini Šansiju močno popravil. Nankinska vlada ima v tej pokrajini sedem divizij.

Žrtve tornada v Ameriki

London, 3. aprila. AA. Tornado v Georgiji, Alabami in Južni Karolini, ki so ga spremljale hude poplave, je zahteval 40 človeških žrtv in 400 ranjenecv.

Greensborn, 3. aprila. w. V severni Karolini je bilo po tornadu ubitih sedem oseb, mnogo pa je ranjenih. Materialna škoda se ceni na milijon dolarjev. Vihar je bil tako močan, da je porušil več hiš.

Zagrebska vremenska napoved za soboto: Spremenljivo oblačno, toplo, prehodno poslabšanje vremena zlasti v gorskih pokrajinah možno.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Izpremenljivo, v alpskem predgorju bo temperatura še padla, sicer nobena bistvena izprememba.

Naši kraji in ljudje

Spomenu Matka Kandriča

Gornji grad, 3. aprila.

Krasen pomladni dan smo doživeli letos na 1. aprila. Redki so taki dnevi v tem sicer deževnem mesecu, ko se življenje v naravi preraja in pomlaja. Savinjske planine, odeje v debelo snežno odejo, blišče se v belini v zlatem soncu, so pozdravljale vsakogar, ki je uprl pogled nanje; sredi med njimi, kakor poveljnik, Ojstrica. Z bežnim pogledom si lahko videl na desni dolgorbratno Radubo, na vrhu vsa še s snegom pokrita in naprej od nje Travniki, Komen in v ospredju Ter in od njega naprej Mo-

streske planine. Za Gornjim gradom se dviga ponosno visoko gori proti nebu Veliki Rogatec in poleg njega že zelena Lepetnica, nad Gornjim gradom pa gozdna Menina planina. Po vseh teh je nešteto krat hodil naš gospod Matka, kakor so ga kmetje radi imenovali in kar je sreski načelnik tudi rad slišal, saj je bil ves ljudski, pravi sin Slovenskih gor. Ko so pred 8 dnevi odpeljali sreskega načelnika Matko Kandriča nepričakovano v celjsko bolnišnico, se je ozrl iz avtomobila nazaj, kakor sta pravila njegova spremljevalca, proti našim goram, in izrazil željo, da bi se kmalu vrnil in jih obiskal, saj jih je tako ljubil in porabil vsako priliko, ki mu jo je puščala težka služba, za obisk naših ponosnih gora. Ta želja se mu žal ni več izpolnila!

Turobno so se na večer oglasili v cerkvi Gornje savinjske doline in v Gornjem gradu glasovi zvonov, naznanjajoči vsemu prebivalstvu gornjegradskega sresa, da je končal svoje skromno življenje gospodar sresa. Nepričakovano nam je prišla ta vest, vse prehitro nas je zapustil in vse pretežno ko homo obitli praznoto, ki je nastala po njegovem odhodu v večnost. Bil je pokojnik pravi prijatelj ljudstva. Ni človeka v srezu, kateremu bi bil storil kdaj kaj zalega, niti osorne besede ni mogel spraviti iz ust, povsod je vplival le pomirjevalno, njegovo delo je bilo dobrotno in uspešno. Poznal je le zakon in svojo vest, ni poznal razlike med stanov, niti razlik po političnem prepričanju. Bil je v svo dušo jugoslovanski nacionalist. Pri Sokolu je opravljal funkcijo predsednika nadzornega odbora, pri Rdečem križu predsednika, Jugoslavijo je ljubil ne zaradi svoje odgovornosti službe, temveč ker jo je tako težko pričakoval, kakor vsi njegovi tovariši in prijatelji iz dajskih let v nemškem Gradu, kjer je končal visokošolske študije. Tu je bil član akademskega društva »Triglava«, kateremu je ostal do smrti zvest. Najrajši je v intimni prijateljski družbi govoril o tej dobi svojega življenja, ko so se mladi visokošolci navduševali in z resnim delom pripravljali za osvoboditev Slovencev izpod avstrijskega jarma.

Rodil se je v Mihevu pri Veliki Nedelji in je kot sin kmetijskih staršev okusil

vso grenkobo študentskega življenja, ko so bili prispevki za študij z doma pičili. Letos 16. septembra bi obhajal svojo 50. letnico. Dobrih 7 let je služboval v našem srezu, prej pa je bil v Ptuj in pozneje v Dolnji Lendavi. Povsod je bil iskren tovariš, podrejenim pa dober in pravičen starešina.

Prirojena mu je bila ljubka šegavost. Znal je po več ur zabavati družbo s svojo originalno dovornostjo. Bil je družabnik, kakor ga je težko kje najti. Usoda je hotela, da je prijetni, dovornik gospod umrl ravno 1. aprila, ko je šala dovoljena bolj kakor kdaj v letu.

V bolnišnici mu je po osmih dneh zadala smrtni udarec huda pljučnica, pred katero

ni bilo več rešitve. V prostih urah mu je bila najljubša zabava reševanje ugank, katere je z njemu lastno duhovitostjo in vesplošno izobrazbo z lahkoto reševal. Še dan pred smrtjo se je bavil z mislijo na uganke, ki jih je imel skoro docela rešene in pripravljene, da se odposloje tokrat »Domu našemu prijatelju«. Rešil je v svojem življenju sto in sto ugank z lahkoto, ni pa mogel rešiti največje uganke, uganke o življenju. Mnogoštevilni njegovi prijatelji in tovariši, prebivalstvo srezov, v katerih je služboval, bode gospoda sreskega načelnika Matka Kandriča ohranili vsikdar v prijetnem spomenu. Naj mu bo lahka domača zemlja v Slovenskih gorah!

Dr. M.

Razorčev most se ruši

Oporno betonsko zidovje je razpokano — Potrebno novo delo in veliki stroški

Ljubljana, 3. aprila

Med pasanti se je davi razširila vest o veliki nevarnosti na Gradaščici ob izlivu v Ljubljanico. Nekako ob 5. zjutraj se pod mostom ob delu levega kamnitega zidovja razmaknili debeli in težki kvadri ter odrinili celo oporno betonsko zidovje. Zazijale so razpoke in globoke špranje v skoraj 20 m dolgem in nad 8 m globokem oporniku, ki so ga šele lansko jesen dogradili. Gradaščica je zadnje mesece izpodjedala levo stran tako, da se pod mostom dobro vidi, na kakor šibkih nogah stojita oba kamnita opornika tega mosta.

Na kraj nevarnosti je že dopoldne dospela gradbeno komisija ter ugotovila potrebne varnostne odredbe. Do 10. je bil ves tovorni promet čez ta most zaprt in so morali izžanski kmetje, ki vozijo čez most svoja dr-

va na trg, skozi Cerkveno ulico, čez Trnovski most. Emonsko cesto in nazaj na Krakovski nasip. Baje bodo morali ta most, ki mu pravijo Razorčev ali Jekavski most, do tal podreti in mu izkopati solidnejše temelje, ves levi oporni betonski zid tja do Zalokarjevega izliva pa izklesati in odstraniti. Namesto njega bo treba zgraditi seveda novega. Zdi se, da bo to delo zahtevalo mnogo časa, truda in stroškov.

Pred izlivom v Ljubljanico je prvotno stal lesen most, ki ga je živahni vojni promet s časom, posebno pa po potresu takrat, ko je mestna občina postavila v letu 1908 železen most namesto lesenega. Sedanja Trtnikova hiša v Cerkveni ulici št. 1 se je leta 1851 imenovala pri »Razorcu«, zato so ljudje most označili za Razorčev.

Limbuška politika

Iz Limbuša pri Mariboru nam pišejo: »Slovenec« je priobčil 31. marca t. l. v štev. 75. med mariborskimi novicami sledeče: »Napad v Limbušu. V nedeljo zvečer je napadla večja skupina »nacionalistov« v Limbušu mirno družbo. Limbuški »narodnjaki« so ta napad pripravili tako, da so poslali iz avtomobilov na pomoč v Ruše. Očitno se nekateri še niso ničesar naučili in mislijo, da so še vedno nemojeji gospodariji...«

Da bo javnost pravilno poučena, kako in kaj je bilo, vas prosimo, g. urednik, da priobčite sledeče pojasnilo:

V nedeljo, 29. marca je prišla okrog 2 iz nekega vinotoca v gostilno ge. P. Robič v Limbušu precej vesela družba, ki so jo tvorili: novi upravniki banovske trsnice v Pekrah g. Ivan Strašek, njegov pomočnik g. Jakob Pihlar; akademika gg. Kazimir Krkovič z Lazine in Kulovec z Bezene ter še neki gospod in tudi dve dami. V gostilni je igralo par tamburašev, ki so, kakor je to običaj, ko so odhajali gostje Sokoli iz Maribora, zaigrali sokolsko koračnico. Ko je novodošla družba to slišala, je zahteval g. akademik Kulovec orlovsko himno, ki je pa godci niso znali. Njegova družba je nato zela trikrat zaporedoma orlovsko himno, kmalu nato pa so začeli peti neko paradijo (srabotilno pesem) na sokolsko himno. Ko so eni peli, so drugi čekali te »mirne družbe« vzklikali: »Pfu! Sokoli! Dol s Sokoli!«

V tem času so prišli v gostilno nekateri Rušani, ki so se z avtom vračali iz Maribora. Ko so slišali žaljenje Sokolov, je rekel eden izmed njih »mirni družbi: »Gospoda ne izzivajte, mi smo Sokoli!« Tudi je sledilo prerokanje in ko so Rušani začeli zasedati mizo zraven one, kjer je sedela »mirna družba«, so zopet začeli padati kliči: »Ven s Sokoli! Dol s Sokoli!« Tu pa je nehalo potrpljenje gostov iz Ruš in poslali so glavne izzivace »mirne družbe« na cesto.

Člani »mirne družbe« so zmerjali Sokole še dalje s »Pfu! Hlapci!« itd. Ko je odhajal g. Strašek, je še na pragu zaklical limbuškimi Sokolom, ki so skušali mirno: »Hlapci, hlapci!«

Nato je odšel »mirna družba« skozi vas proti Pekram, po še vedno klicala »Dol s Sokoli! Pfu! Sokoli!« Slišal se je celo ženski glas z nežnimi izrazi: »Pfu! barabe limbuške! Pfu! svinje limbuške!«

Nekoliko po polnoči sta se vračala dva člana te »mirne družbe« skozi Limbuš. Svojem navdušenju sta dala duška s tem, da sta vrgla skozi zaprto okno kamen v zasebno stanovanje ge. Robičeve.

To je resnica. Zanimivo je, da je istočasno, kakor »mirna družba« v Limbušu izzivali mirne goste v neki gostilni v Pekrah družba akademikov, pri kateri se je nahajal brat prej imenovanega g. akademika Kukoviča akademik g. Danilo Kukovič.

Napad na sodnega eksekutorja

Celje, 3. aprila.

Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju so se danes zagovarjali 24-letni delavec Ivan Vedečnik od Sv. Kungunde pri Opotnici, 32-letni posestnikov sin Alojz Janžovnik iz Zlavorja pri Mozirju in njegov 26-letni brat Jože Janžovnik, 22-letni delavec Jernej Vreš iz Dobrovelj pri Braslovčah in 51-letna posestnica Elizabeta Matkova iz Dobrovelj.

Matkova in Vreš sta letos sredi februarja nagovarjala ostale tri obtožence, naj ovirajo sodnemu izvršnemu organu posel, ko bo prišel k Matkovi rubiti živino. Dne 19. februarja je prišel 36-letni sodni izvršni organ Avgust Sedež z Vranskega v spremstvu dveh kupcev k Matkovim, da zarubi štiri glave živine zaradi dolga v znesku 360 Din in stroškov. Matkova in Vreš sta stopila pred hišo. Matkova je rekla Sedežu, da ne more plačati, Vreš pa je trdil, da živine ne da, češ da je njegova. Blizu hiše so bili Vedečnik in oba brata Janžovnika, ki so žagali drva, da bi Sedež ne postal nanje pozoren. Ko sta se začela Matkova in Vreš prerikati z eksekutorjem, so stopili Vedečnik in oba brata Janžovnika v hlev. Sedež je hotel v hlev, da zarubi

živino, omenjeni trije pa so ga začeli v hlevu peovat. Sedež je opozoril oba kupca, da sedaj ne bo moglo izvršiti uradnega posla. V tem so prihiteli iz hleva Vedečnik in oba brata Janžovnika in začeli ogrožati Sedeža s koli. Sedež je izlekel samokres in oddal dva strela v zrak. Napadalcu pa se niso ustrašili. Obja Janžovnika sta hitela za bežečima kupcema. Vedečnik pa je skočil za Sedežem, ter ga dohitel in zamahnil s kolom proti njegovi glavi. Sedež je v silobranu ustrelil in zadal Vedečnika v vrat. To je Vedečnika še bolj razkačilo in je zopet pohitel za Sedežem. Ko ga je dohitel, je zopet zamahnil s kolom in zadal Sedeža po rokaru. Sedež je še enkrat sprožil in zadal Vedečnika v prsi, nakar se je Vedečnik zgrudil. Pri razpravi so vsi priznali svoje dejanje.

Alojz in Jože Janžovnik ter Jernej Vreš so bili obsojeni vsak na 8 mesecev, Ivan Vedečnik na 6 mesecev. Elizabeta Matkova pa na 5 mesecev strogega zapora. Vsi, razen Vedečnika, ki je brez premoženja so tudi obsojeni na plačilo povprečnine v skupnem znesku 1.000 Din.

Nevaren je svoji okolici

Ljubljana, 4. aprila.

Pred mahim kazenskim senatom pod predsedstvom s. o. s. Kralja je stal danes Krašovec Franc, 38 letni posestnikov sin iz Matulj pri Blokah, ki je 17. avgusta l. 1935 v Matuljah s kosilcem udaril domovčino Petro Mastka s tako silo v sprednji del prsnega koša, da mu je počila vranica. Napadenemu Mastku so z operacijo odstranili poškodovani del in je kmalu nato okrevljal. Za ta napad je državno tožilstvo v Ljubljani obtožilo Krašovca v smislu doč. št. 178 odst. I. k. z. težke telesne poškodbe.

Napadalec Krašovec v preiskavi ni tajil, pač pa je zelo zmedeno izpovedal, da se je nenadno zelo razjezil, mu je zavrela kri in se mu je zavrtelo v glavi. Vestranske poizvedbe o njegovi osebi so doglale, da je bil Krašovec nekdo dober in zanesljiv delavec, zadnje čase pred izvršenim dejanjem pa je tožil o bolečinah v glavi in se je sploh čudno obnašal. Usodnega večera, ko se je odpravil spat, je slišal, kako je nekdo izmed zbrane gruč fantov mrmral, da gre za stari France »snač«. Te besede so ga toliko razburile, da je zgrabil koso in začel divje zasledovati božeče fantje. Naključje je hotelo, da je dohitel Petra Mastka. V preiskavi in tudi kasneje, nikoli ni mogel niti sebi še mneni na druzin, poimeniti pravičnega vzroka svojega početja in ker so njegovi znaki v njegovem vedenju doli slabi, težko duševno razvnanost, je bilo odrejeno, da se ga pošlje v bolnišnico na lečenje in opazovanje. Ko so ga iz bolnišnice odpustili in se je vrnil v domoči kraj, je začel tavati po gozdovih in se skrivati pred domnevnimi »pregančiji«, ker je še bil potreben zaključke opazovanja v bolnišnici, da mož ne more biti odgovoren za svoja dejanja. Sodisce se je po kratkem posvetu priključilo predlogu državnega tožilca Branka Goslarja in je odredilo, da obtoženca v smislu § 53. k. z. redijo, da obtoženca na more odgovarjati po kazenskih dohodilih, da pa prav gotovo ulegne postaji nevaren za javno varnost.

Za možem v grob

Ljubljana, 3. aprila.

Ugledna družina Hribarjevih, ki je septembra lani izgubila svojega blagega očeta, industrijca Dragotina Hribarja, je smotno doživela nov hud udarec. Smrt ji je ugrabila nadse dobro in skrbno mater, go Evgenijo, ki je komaj pol leta po soprogovi smrti podlegla trpljenju v starosti 60 let.

Pokojnica je bila iz znane rodbine šumijev, lastnikov tovarne kandtov v Gradcu. Kakor njen soprog je bila tudi gošpa Evgenija vse življenje izredno podjetna in v gospodarsko delavnja. Njena zasluga je, da se je tovarna ob Zaloški cesti razvila v obrat, katerega sloves seže daleč preko meje naše ožje domovine. Prav tako pa je bila pokojna gošpa neumorno prizadevna tudi na karitativnem polju, zmerom odprti rok in odprtnost srca za siromake in pripravljena, gmotno pomagati družtvom, ki zasledujejo plemenite namene. V srečnem zakonu s pokojnim soprogom se ji je rodilo 15 otrok, od katerih jih živi še 12, ki jim je z možem zvrso materinsko

ERASMIK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe boste obnavljali z ERASMIK MILOM IN PASTO ZA ZOBE

Za ugodno brijte uporabljajte ERASMIK MILO ZA BRITJE

ljubeznijo in skrbjo utrla pot v življenje. Pokojna gošpa je bolehalo že več let, a po moževi smrti se je njeno stanje zaradi žalosti zelo poslabšalo in te dni se je morala v Leončju podvreči operaciji, ki je pa ni prestala.

Pogreb blage gošpe bo v nedeljo ob 16. z njenega doma na Zaloški cesti na pokopališče k Sv. Križu, kjer jo položijo v rod. binsko grobnico. Bodi nepozabni pokojnici lahka domača gruda, hudo prizadeti ugodni rodbini naše iskreno sožalje!

Vzorno delo RK v Sodražici

Sodražica, 3. aprila.

Sodražici je priredil samarjanski tečaj, ki se je vršil od 16. februarja dr. 29. marca. Samarjanski tečaj je našel na dveh priročnikih dober odziv med prebivalstvom. Redno je obiskovalo tečaj 58 tečajnikov, ki so z zanimanjem sledili predavanjem in praktičnim vešbam gg. banovinskega zdravnika dr. Ivana Logarja, in banovinskega zdravnika dr. Ivana Oražma, ki je iz ljubezni do stvari in od veselja nad tako nepričakovano dobrim obiskom hodil iz Ribnice predavati. O Rdečem križu je predaval predsednik odbora Rdečega križa, šolski upravitelj g. Stanko Vodopivec. Uspeh tega predavateljevega in veselje udeležencev samih nista bila zaman. Izpit je pokazal prav dobro, pri nekaterih celo odlično znanje. Obema zdravnikom prav lepa hvala za ne-sebični trud!

Sodražski Rdeči križ ni ponosen samo na ta samarjanski kader, temveč tudi na svoj podmladek, ki ima na tukajšnji šoli svojo kuhinjo, ki vzorno deluje že 8 let. V zimski dobi deli potrebnim učencem toplo kosilo, katero pripravljajo podmladkarice same, da se tako že v mladosti privadijo pravilni kuhi in obenem usmiljenosti do revežev. Da more kuhinja vršiti svojo nalogo, velja zahvala velikodušnosti tukajšnjega krajevnega šolskega odbora, ki vsako leto prisloži na pomoč z znatno vsoto, ter banskim upravi, ki nas podpre z vsoto 500 Din letno. Toda tudi učenci sami se dobro zavedajo dolžnosti do društva, zato nanosijo v koš podmladka: krompirja, fižola in koruze, da je veselje! Vsem larovalcem, ki so pripomogli, da vrši šolska kuhinja Podmladka RK svoje človekoljubno delo, se odbor prav toplo zahvaljuje. Pozivamo vse, ki stoje še izven vrst Rdečega križa, da se vpišejo vanj in tako pomagajo društvu, da bomo z manjšim strahom zrl v bodočnost, ki ne kaže nič rožnatega lica. Kdor podpira Rdeči križ, pomaga pomoči potrebnim!

Divjaški napad v Ribnici

Iz Ribnice nam poročajo: V četrtek zvečer se je vršil na Bregu sestanek volivcev na katerem, je poročal nosilec gospodarske liste g. župan Klun. Na sestanek je prišlo tudi nekaj fantov, ki so jih nasprotniki poslali in ki so poskušali po govoru g. Kluna sestanek razbiti. Zvonili so z zvonci, kričali in kar je podobnih »argumentov«. Zastopniki gospodarske liste so zaradi tega sestanek zaključili, klerikalni razgrajali pa so navali na nekatere navzoče, podri prisotnega Jožeta Divjaka, sina znanega trgovca iz Ribnice na tla ter ga pretepili. Da niso prislokihi trezniki ljudje, bi se bila stvar tragično končala. Jedva je uspelo rešiti mladega moža iz rok napadalcev in ga spraviti v Ribnico, kjer je zdravnik ugotovil težke kontuzije, tako da bo trajalo nekaj časa, preden bo g. Divjak ozdravel.

Zastopniki gospodarske liste so o nečutenem nasilstvu obvestili oblasti ter dolžno zahtevali zaščito volilne svobode. V Ribnici vlada veliko ogorčenje nad nasilstvi, ki so v ostalem le dokaz, kako slabo stojijo računski samozvani generalov nove vojske.

ročil o senzacionalni operaciji, so vsi govorili: Aha, on je! Ko je umrl, so trdili, da je smrt posledica njegovega prehitrega odhoda iz sanatorija dr. Uzelca. Vse te domneve so prišle v lišče in sorodniki pokojnega Jovanoviča so smatrali za svojo dolžnost, dokazati vsaj javnosti, da rajni že več let ni bil v Novem Sadu in da zato ne ni mogel biti skrivnostni akter operacije za pomladitev. Pred vmešavanjem v skrivnostno operacijo celo slarjeji si politiki niso varni. Bognajski šaljivci so nekatere vrzeli na piko. Kirurg dr. Uzelac je vnet pristal »borbašev«. Oni dan, ko je bila senzacija o njegovi operaciji še v polnem teku, se je v spremstvu nekoga starejšega gospoda pojavil pred novosadskim kolodvorom. Vse je drlo tja v prepričanju, da je neznanji spremeljevalec njegov skrivnostni pacient. Bil pa je neki borbaški zastopnik, ki je zdravnika povabil nekam na zborovanje.

Poleg šaljivih pa ima afera tudi mnogo resnih in žalostnih plati. Upravičeno so očitali, da je bila beda in mladost brezposelnega delavca brezobzirno izkoriščena. Ko je prišel mladenci k dr. Uzelcu, da bi mu potožili iz rane šive, ga je za razlajen zaradi vložene tožbe njegove matere nagljal. Šive so mu morali odstraniti v državni bolnišnici. Dr. Uzelac govori sicer, da so vso zadevo tendenčno razblinili njegovi nasprotniki in zavistniki. Pravi, da bi moral najmanj petkrat toliko napisati, kakor je bilo doslej že v liščin, če bi hotel razkriti vso gonjo, ki je baje uvedena proti njemu. Vse take izjave pa ne pobliščajo dejstva, da je z lopinami besedami in z denarjem premotil neizkušena mladenci ter ga žrtvoval željam neznanega bogatca ali pa svojem častihlepuju pri operativnem poizkusu.

DANES PREMIERA ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Hans Albers

ANNABELLA - ATILA HÖRBIGER

Kino Union, tel. 22-21

Velefilm iz blešččega miljeja varieteja! Romantika ljudi brez živcev! Nenavadni dogodki v zakulisnem življenju pod cirkuško kupolo!

VARIETÉ

Prodana mladost

Resne, žalostne in šaljive strani operacije za pomladitev skrivnostnega bogatina

Novi Sad, 3. aprila
Voronov, Steinhach in mnogi drugi mediacinci skušajo izpolniti željo ohranitve mladosti, ki je in bo ostala tako stara kakor človeštvo. Eni se pri svojih pomlajevalnih prizadevanjih poslužujejo injekcij, drugi noža in brezkončne so razprave o takih poizkusih. Voronov je, kakor znan, začel s svojimi poizkusi na živilih in je dosegel pomembne uspehe s vcepljenjem žlez od opic. Da bi stari ljudem cepil žleze od mladih, menda ni poizkušal, a njegove operacije z opičinji žlezami kažejo, da bi bile take preceptive pač najuspešnejše, če bi se seveda našli ljudje, ki bi prodajali starem svoje žleze in svojo mladost. V fantastičnih romanih kakega H. H. Ewersa in drugih pisateljev najdemo tudi mersikaj o tem, v zadnjem času pa je postal Novi Sad torišče senzacionalne operacije, pri kateri je mladenci nekemu starcu prodal svojo mladost.

O tej operaciji je »Jutro« že nekajkrat kratko poročalo. Zadevo je razkril in objavil novosadski dopisnik beograjske »Politike«. Prvič je »Politika« poročala o tem 25. marca in od takrat je v domačih in inozemskih listih izšlo že mnogo obširnih člankov o operaciji za pomladitev, ki jo je izvršil novosadski kirurg dr. Uzelac. Pri vsaki obširnosti in pestrosti poročil, pa je zadeva še vedno zagonetna. Ni še namreč znano, kdo se je dal pomladiti z operacijo, zdravnik pa ne more povedati, kako je operacijo izvršil. Točno ugotovljeno je samo

to, da je bil operiran še ne 20-letni brezposelni delavec Rade Matić iz Novega Sada in je dobil za svojo prodano mladost 4000 Din. Da je bil mladenci operiran, se še dobro vidi, kako je bila operacija izvršena, pa uradni zdravniki, ki ga zdaj preiskujejo, zaradi nezadovoljnosti nane še ne morejo ugotoviti.

Dopisniku »Politike« je o zadevi pripovedoval neki prodajalec časopisov. Njega je dr. Uzelac poklical ter mu naročil, naj poišče med svojimi znanci kakega mladega, popolnoma zdravega človeka, da bi pustil izvršiti proti dobri nagradi popolnoma nenevarno operacijo, ki pa bi mnogo koristila nekemu bogatemu postaranemu pacientu iz Beograda. Prodajalec časopisov je naposled našel mladega Matića in ta se je z zdravnikom pogodil za 3000 Din. Zdravnik mu je objubil, da operacija ne bo imela zanj nobenih slabih posledic, da bo potekala brez bolečin in da bo lahko takoj po njej zapustil sanatorij. Ker pa so bile z operacijo združene hude bolečine in ker je moral operirati mladenci več dni ležati v sanatoriju dr. Uzelca, je dobil še 1000 Din — torej vsega skupaj 4000 Din. Moža iz Beograda, ki se je dal operirati, seveda dobro pozna operater dr. Uzelac, videla pa sta ga tudi prodajalec časopisov in Rade Matić, ki je z njim ležal na operacijski mizi. Pri operaciji je pomagal neki Rus, ki je starega gospoda privedel iz Beograda. Po opisih Matića in prodajalca

časopisov pa ni moglo spoznati ne starega pacienta in tudi ne Rusu.

Hude bolečine pri operaciji so mladega Matića ostrašile in, ko je doma povedal, kaj se je z njim zgodilo, je bil njegov strah seveda še večji. Ker je mladenec, je njegova mati tožila dr. Uzelca. Tožba slova na določilih kazenskega zakona, ki govori o telesnih poškodbah in posebej še o onesposobljanju za vojaško službo. Ko je bila tožba vložena, je prišla v Uzelcev sanatorij uradna komisija. Dr. Uzelac se je zažarikal na zdravniki tajnost in ni hotel ničesar povedati o obeh izvršenih operacijah. Tudi svojega pacienta iz Beograda noče imenovati. Preiskovalni organom je izjavil, da je pacient že zapustil njegov sanatorij. Te dni je bil dr. Uzelac zveščen tudi od preiskovalnega sodnika, a tudi njemu ni hotel razložiti, kako je bila operacija izvršena. »Politika« je poslal dobro izjavo, v kateri med drugim zatrjuje, da ima operirani Matić še obe spolni žlezi in da ni govora o kakih njegovih nobahenosti. Drugi zdravniki, ki se seveda močno zanimajo za to nenavadno operacijo, skušajo razložiti tudi to izjavo dr. Uzelca. Tako n. pr. je profesor zdravlj. medicinske fakultete dr. Thaler izjavil, da je mogoče, da ima mladenci že oba žlezi a da je bila vendarle nad njim izvršena operacija v namenu pomladitvenega celjenja neke druge osebe. So namerč metode, pri katerih uporabi operater za prenos na drugo osebo samo del žleze — njen sediment. Pri živilih in bilo ta metoda že večkrat preizkušena. Matić je torej le normalni mladec. V bedi ga je opančevala vsota 3000 Din.

Obširne časopisne razprave o izvršeni operaciji so spravile med drugim na dan, da dr. Uzelac v svojih poizkusih prekaša

Voronova. Pred 10 leti je, na neneviden način s človeškimi žlezami pomladil nekega starca. V Petrovaradinu so ustrelili nekega obveznega vojaka, Arnava, ker je zgrabil dva umora. Takoj po justifikaciji so iz njegovega trupla izrezali žlezi, ki ju je potem dr. Uzelac vcepil nekemu starcu. Baje je operacija odlično uspela in učinkovala. Pozitivno se danes ne da več govoriti, zakaj pred leti pomlajeni »čič« je spet vse star in nadložen. Vesti o takih operacijah, ki so se razširile tudi po inozemskem časopisju, inajo tudi ta učinek, da dobiva dr. Uzelac iz domačih krajev in tudi iz tujine pisma od ljudi, ki so pripravljeni žrtvovati svojo mladost. Eni bi jo prodali v hudi stiski, drugi pa menijo, da bi se podvrgli operaciji že zaradi tega, kar vidijo v takih poizkusih veliko važnost za vse človeštvo. Dr. Uzelcu so pisali med drugimi neki dijak iz Beograda in Skoplja, svoje žleze pa mu ponuja tudi neka mladenka iz Budimpešte.

V Novem Sadu in Beogradu pa je seveda najbolj mikavna skrivnost »pomlajenega« bogatega starca. S to skrivnostno osebnostjo so zvezani resnobni in šaljivi razgovori. Vse starejše, življenje preko mere ljubeče Beograjdane motrijo zvedave oči, mnogo se poizveduje, če niso morda za nekaj dni izginiti iz svojega navadnega okolisa. Kdor kaže nekaj »šč živahnost«, kakor bi mu je človek prisodil po letih, je že v sumu, da je bil skrivnostni pacient novosadskega kirurga.

Prebivalci beograjskega dorčolskega predmestja so prav resno domnevali, da je bil pomlajen neki Čedo Jovanović, ki pa je te dni umrl. Mož je imel lepo rento in na stara leta se je zaljubil. Ker ga nekaj dni niso videli in so bile novice po me po-

Domače vesti

* Soproga francoskega poslanika opova Bled. V najnovejši številki »Echo de Belgrade«, ki izhaja v francoskem jeziku v naši prestolnici, je soproga poslanika francoske republike, grofica R. du Dampierre objavila dve lepi, intimno lično občuteni pesmi, ki je prvo posvetila Beogradu, drugo pa Bledu. Ugodna Francozinja pravi o našem slovesnem kopališču v izbranih verzih, da še nikdar v svojem življenju ni videla toliko nežne tišine, sinjine in lepote, kakor na tem koščeku zemlje. Pesem je spremljana tudi po prav posebnem fotografem posnetku Bleda z jezerom, otokom in gorami v ozadju.

* Diplomirani je bil na pravni fakulteti beograjske univerze g. Vrhunec Bronislav iz Ljubljane. Čestitamo!

* Diplomirana sta bila na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gđ. Hočevarjeva Oliva in g. Prohinar Janko, oba iz Ljubljane. Čestitamo!

* Promoviran je bil v četrtke na zagrebški univerzi g. abs. med. Miran Mal za doktorja vsega zdravilstva.

* Zveza za tujski promet sporoča naslednje prometne vesti: Odborena je polovčina vozna po naših železnih delegatov oblastnih Kol jahačev in podobnih ustanov, ki se udeležijo skupštine v Beogradu 5. aprila. Popust velja od 3. do 7. aprila. Sporoča se, da je v prometu od 1. aprila do 31. julija restavracijski voz na progi Zagreb gl. kol.-Vrhovine Plitvička jezera, ki vozi od 1. junija do 15. septembra tudi do Splita in obratno.

* Otvoritev izseljenskega muzeja. V prostorih izseljenskega komisarijata in Zveze izseljenskih organizacij v Zagrebu, Branimirova ulica 15., je bil 3. t. m. otvoren izseljenski muzej, ki so ga uredili člani komisarijata in Zveze izseljenskih organizacij. 5. t. m. pa to otvorjenico podružnica izseljenskega muzeja v Splitu, v kateri je tudi arhiv Jugoslovenske narodne obrane iz Južne Amerike.

* Blagoslovitev nove patrijarhije v Beogradu. Brez posebnih svečanosti in brez gostov so v četrtke v Beogradu blagoslovili novo poslopje patrijarhije. V novem poslopiju je že vse urejeno za sprejem patrijarha, sinode in cerkvenih ustanov, ki se bodo tja preselile iz dosedanjega sedeža patrijarhije v Sremskih Karlovcih.

* Velikonočne razglednice družbe sv. Cirila in Metoda priporočamo v nakup. Z uporabljanjem teh razglednic podpirate domačo obrt in pa delo naše narodno obrambene organizacije. Cena razglednic 1 Din. Zahtevajte povsod CM. razglednice!

* Slepi esperantisti. Prišli smo: Ob kongresu esperantistov, ki se vrši konec maja v Ljubljani, smo sklenili mi slepi esperantisti, da se sestanemo v svrhu potrebnih sklepov za dvig naših gmočnih in duševnih razmer. Ker je pa v današnji krizi, zlasti za nas slepe, bivanje v Ljubljani zaradi stroškov glavna ovira, se v ljudno obračamo do plemenite javnosti za blagotne darove, ki nam bodo omogočili zborovanje. Darove sprejme uprava lista pod označbo »Slepi esperantisti«.

* Dobra frekvenca motornega vlaka v Bosanski Krajini. Motorni promet, ki je bil pred tedni uveden na progi Banjaluka-Sunja je dal prav dobre rezultate. Posebno so zadovoljni trgovci, ker so dobili dobro zvezo s Banjaluko. Ugodni rezultati se pričakujejo tudi v turističnem pogledu, ker bo turistom omogočeno udobno potovanje skozi najlepše kraje Bosanske Krajin.

Eleganten površnik

Din 650.—

FRAN LUKIČ,

STRITARJEVA UL.

* O regulaciji Zile je razpravljali koroški deželni zbor na svojem zasedanju 28. marca. Regulacija Zile je stala doslej 9.794.000 šilingov. H kritijo je prišlevala država nekaj preko 6 milijonov, občine pa so prevzele skupno 1.536.000 šilingov in od tega odplačale še 367.000 šilingov. Za nadaljevanje regulacije bo morala preskrbeti sredstva država. Poslanec Miki je zagovarjal stališče Spodnje Zile, ki razmeroma veliko prispeva in zato želi regulacijo svojih hudournikov. Isti poslanec je tudi predlagal, naj bi se tudi letos plačevali davčni zaostanki z drvmi, katerih cena je 13 šilingov za trda in 9 šilingov za mehka drva.

* Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poslala g. Nuša Brataničeva, šol. upraviteljica v Slov. Konjicah 100 Din v počastitev spomina pok. gospe Pavle dr. Omulčeve iz Ormoža. Iskrena hvala!

* Od danes je novo bok pivo pivovarne Union v prometu. Ne pozabite ga poskusiti in vam bo to specialno pivo gotovo najbolj ugaľalo.

* S tiralice iščejo nekdanjega uglednega vojvodinskega odvetnika. Na zagoneten nač je izginil iz Petrovgrada bivši novobečjski odvetnik in sedanjí mestni uslužbenec dr. Ivan Mihajlovič. Mož je bil nekdaní najuglednejši odvetnik Vojvodine in njegova pisarna v Bečju je bila vedno polna klientov. Zaradi raznih špekulacij pa je propadlo njegovo veliko poslovanje in tudi odvetniška pisarna je izgubila svoji sloves. Pred meseci so bile vložene proti dr. Mihajloviču razne tožbe. Neka tožba navaja da je odvetnik pri nekem konkurzu navedel preko 300.000 Din. Obtožene ni prišel k razpravi, izgovarjajoč se z boleznijo. Sedaj je iz Petrovgrada izginil in ga iščejo s tiralice.

* O veliki slepariji pri življenjskem zavarovanju razpravlja šibenški okrožno sodišče. Obtožen je neki skradinski trgovec, ki je pri zagrebški zavarovalnici »Anker« zavaroval nekega Dušana Berića najprej za 100 tisoč, pozneje pa za 200 tisoč dinarjev. Skradinski zdravnik, ki opravlja zdravniške preglede za zavarovalno društvo, je zavarovanca pregledal in ugotovil, da je popolnoma zdrav. Pozneje je trgovec zavarovalnino podvil in njegov zavarovanec je moral iti na pregled k zdravniku v Šibenik. Tudi šibenški zdravnik je ugotovil, da je dozdnevni Birec popolnoma zdrav in, da ni pomislekov proti zvišanju njegovega zavarovanja. Pozneje, ko je zavarovanec umrl, pa se je izkazalo, da je obtoženi trgovec pošiljal druge zdrave ljudi k zdravnikom, dočim je bil zavarovan Berić že takrat, ko ga je zavaroval, jetičen v zadnjem stadiju.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobljene perile v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u— Pošl. Rajko Turk na Viču. Viška organizacija JNS je imela v četrtke večer široko odborovo sejo ob priliki definitivne priključitve k Ljubljani. Za sejo je vladalo veliko zanimanje in se je udeležilo tudi nekaj neodbornikov, ki pa so morali na zahtevo policijskega zastopnika zopet oditi. Sejo je vodil predsednik g. Rebek. O inkorporaciji Viča v ljubljansko mestno občino, ki je bila izvršena s 1. aprilom, pa je poročal g. Jelocnik, ki je zlasti odločno zavrnil napade nasprotnikov na bivši viški občinski odbor. Ljubljanski poslanec g. Rajko Turk, od vseh simpatično pozdravljen, je podal nadvse zanimivo poročilo o politični situaciji in nato odgovarjal na številna vprašanja. Na predlog g. Mesca je bila soglasno sklenjena zaupnica dr. Albertu Kramarju, združena z zahvalo za pomembno delo, ki ga je izvršil pri zadnjem zasedanju senata.

u— Jubilej poštovne sokolske delavke. Med najboljšimi in nespoštovnejšimi članicami sokolskega odra na Viču je s. Binca Thalerjeva. Polnih 15 let je sodeluje in skoro ni bilo predstave brez nje. Pozna in ceni jo zato vse Vič. Svoj jubilej bo skromno proslavila v nedeljo. Nastopila bo v vlogi zabavne veseloigrice »Roksi«, ki jo sokolski oder ta dan prvič uprizaro. Vičani se ji bodo oddolžili z velikim obiskom, vsi pa ji želimo še mnogo uspehov v korist velike sokolske stvari.

Neobvezno si lahko ogledate zalogo klobukov in čepic

Pravkar dole noveosti pri

MIRKO BOGATAJ

LJUBLJANA, Stari trg 14.

u— Umrl je ugledni ljubljanski trgovec in posestnik g. Ivo Fabian. K večnemu počitku ga bodo spremenili jutri ob pol 15. iz Studentovske ulice 3. k Sv. Križu, kjer bo položen v rodbinsko grobnico. Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

u— Debatni večer o predavanju g. prof. dr. Mirka Hribarja o vprašanju kaznovanosti, ki ga je Filozofsko društvo napovedalo za drevi v risalnici državne učiteljske šole na Resljevi cesti, je zaradi smrti predavateljeve matere preložen na poznejši čas.

Za pirhe najlepša darila pri »VENTUS« pred glavno pošto.

u— Izvedba Lisztovega oratorija »Kristus« zahteva poleg vsega drugega aparata štiri osemsto šest solistov. Sopran solo poje pri izvedbi Glasbene Maticе gđ. Zvonimira Župečeva, ki ima samostojni solo prav za prav le v drugi točki prvega dela oratorija in sicer pri »Angelovem oznanjenju«. Visti točki nastopi prvič tenor solo, ki poje potem z zborom. Prekrasna je vloga basista, ki poje bas solo v kvartetu solistov, dalje vlogo Kristusa in važno vlogo predpevca v prvi točki drugega dela v »Blagorje«. Kristus nastopi v 3. točki II. dela in sicer v čudežih. Obe dve točki »Blagorje« in »Čudeži« sta brezdvoma najlepši in najveličastnejši točki celega oratorija. Predpevca Kristusa in solista v kvartetu poje ravnatelj Betetto. V zad. nji točki II. dela uhoj v Jeruzalem nastopi mezzosopranski solo, ki ga poje g. štruktelj-Verbič Milena. Nadaljnji nastop Kristusa je v I. točki II. dela, ki nam predstavlja Kristusa na Olski gori. Ravnatelj Betetto poje prekrasni samospevi: »Zalostna je duša moja«. V zadnjih dveh točkah »Zalostna mati« in »Kristus« nastopijo izmenjaje kvartet solistov in zbor. Tenorski solistični part poje g. Anton Drmota, naš rojak, ki študira solopetje na Dunaju Poleg solistov sodelujejo pevski zbor Glasbene Maticе in združeni orkester Orkestralnega društva in drž. konservatorija, pomnožen z godbeniki vojaške gōdbe. Opozarjamo, da bo koncert v ponedeljek 6. t. m. ob 20. v veliki dvorani Uniona. Omeniti moramo še, da imajo včasih popolnoma samostojno spremljevanje tudi orgle in ta part bo igral prečastiti gospod mons. Stanko Premrl Spored s točnim besedilom oratorija se že dobi v knjigarni Glasbene Maticе. Koncert dirigira ravnatelj Polič.

TOLŠČI PODVRŽENIM IN MISICASTIM, PRI KATERIH SE KAZEJO ZNAKI RAZNIH TEGOB ZARADI NEZADOSTNEGA IZLOČANJA SOKOV, pomaga odlično večtedenska pitna kura z naravnim

FRANZ-JOSEFOVO

grenčico. Taki ljudje morejo tudi doma — a pod nadzorstvom svojega zdravnika — delati kuro za hujšanje.

Org. reg. S. br. 3047/35.

u— Severna stena Grandes Jorasses (4200 m) Predavanje SPD v torek 7. aprila ob 20. v Delavski zbornici. Ponovno opozarjamo planince na edino in edinstveno predavanje monakovskega alpinista Martina Meierja, ki nam bo pripovedoval in s številnimi izvrstnimi slikami ponazoril, kako je v družbi Rudolfa Petersa rešil »zadnji in največji problem« v Alpah. Nemci imenujejo zmago nad severno steno te gore olimpijsko dejanje planincev, ki to blestelo vedno kot velečim v zgodovini plezalstva. »Kratko, jedrnat, skromno in preprosto pripoveduje Meier o premagovanju težkih in o naporila volje in moči, ki predstavljajo najvišji razvoj telesnih sposobnosti in skrajni napor volje in duha. Kjer je izraz skromen pa govore slike strahovitih prepadoj in previsov zgovorno o silnem zagonu, ki je vodil to dvojico do zmage« pišejo nemški listi. Planinci v torek 7. t. m. ob 20. ur pridemo vsi v Delavsko zbornico, da pozdravimo odličnega tovariša in členo moško besedo zmagovalca severne stene Grandes Jorasses.

u— Kolo jugoslovenskih sester bo imelo svoj občni zbor jutri v nedeljo ob 10. v restavraciji »Zvezde«.

u— »Domovina« za siromašno dijaštvo. V četrtke zvečer se je pod vodstvom predsednika primarija dr. Demšarja vršil v Akademskem kolegiju redni občni zbor dijaškega podpornega društva »Domovinec«, na katerem so funkcionarji polagali račune o človekoljubnem delovanju društva v njegovem 26. poslovnem letu. Kakor povzemamo iz podrobnega delovnega poročila, ki ga je podal ravnatelj Akademskega kolegija prof. Jeran, je »Domovina« v preteklem šolskem letu podpirala 70 dijakov ljubljanskih srednjih in strokovnih šol, med njimi 64 fantov in 6 deklet, in je mednje razdelila vsega skupaj 20.249 obrovov (9727 obrovov in 10.522 večerji). Dnevno se je v menzi »Domovinec« hranilo povprečno polpdne 41. zvečer pa 44 dijakov.

u— Na Trški gori, igro z godbo in petjem, ponove Šentjakobčani danes in jutri zvečer ob 20.15. To delo Metke in Danila Butarja je v režiji Milana Skrbinka želo pri vseh dosedanjih predstavah veliko odobravanja. Načrt za sceno je napravil g. Klemečič. Za lepo petje in godbo skrbje člani pevskega društva »Tabor« in orkestra Sokola I. Ogledite si v izložbah razstavljene slike. Da se izognete navalu pri večerni blaginji, si nabavite vstopnice že v prodaji, ki bo od sobote dalje od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

u— Nova premiera na Viču. Naš marijivi sokolski gledališki oder uprizaro jutri ob 20. v Sokolskem domu veseloigro »Roksi« v režiji br. R. Marinčiča. Ob tej priliki bo slavila sestra Binca Thalerjeva 15 letni odrskega udejstvovanja in to igrala naslovno vlogo. Sokolsko članstvo in cenjeno občinstvo vabimo, da z velikim posemom izkaže priznanje sestri Thalerjevi in sokolskim diletantom. Vstopnice dobite v Sokolskem domu in pri br. Jelocniku v Rožni dolini.

u— Korošci! Koroški večer in naš običajni mesečni sestanek se zaradi praznikov prelazi za štirinajst dni od 4. na 18. april. Klub koroških Slovencev.

u— Razpisane mestne službe. Mestno poglavarstvo razpisuje službo veterinarja - pripravnika in agronoma - pripravnika. Prošnje se vložijo do 18. t. m.

u— Darilo viškemu Sokolu. Narodni poslanec br. Rajko Turk je poklonil viškemu Sokolu 200 Din za kar mu društvo izreka svojo iskreno sokolsko zahvalo. Posnemajete!

u— Pregled motornih vozil. Uprava policije v Ljubljani poziva lastnike, ki so vzelí vozilo izpod plombe ter stavili v promet, odnosno, ki iz kateregakoli vzroka se nimajo pregledanih in za promet odobrenih motornih vozil, naj jih v izogib posledice pripeljejo k pregledu v torek 7. t. m. med 8. in 10. v Ljubljano na Breg štev. 20, po leg. šentjakobskega mosta; dohod z Novega trga. Zamudniki ne bodo smeli dalje voziti z nepregledanimi vozili ter se jim bo odvzelo evld. tablici.

u— Dr. Josip Tavčar zobozdravnik, ne ordinira od 11. t. m. do 16. t. m.

ŠE DANES

je čas za nakup srečk
drž. razr. loterije. Prvo
žrebanje bo že 7. in 8. aprila

Srečke dobite v

ZADRUŽNI HRANILNICI — LJUBLJANA

na SV. PETRA CESTI št. 19.

u— Zakaj — če ni treba? Česa ne pretrpi sodobna dama za lepoto? Kakšne muke mora pretrpeti, da si uredi pričesko! Ure in ure mora nepremično sedeti pri trajnem kodranju. Nu — danes temu ni več tako. G. Matija Ivanuš, frizer in lasničar (pasaža palače Viktorija) je v svojem na novo otvorenem damskem če. salnem salonu instaliral pravkar izumljeni, v vsakem pogledu preizkušeni aparat za trajno kodranje. Brez elektrike! Na plin. Prednosti: popolna varnost, svobodno gibanje med onduliranjem, zjamčen uspeh. Poizkusite!

u— Velikonočno presenečenje je odlična šunka znane znamke Klefiš, ki jo dobite pri tvrdki F. Kham nasproti kina Uniona, telefon 29—69.

Iz Celja

u— Predavanje o Stritarju. Na ljudskem vseučilišču bo predaval v ponedeljek ob 20. prof. dr. Anton Slodnjak iz Ljubljane o Josipu Stritarju ob 100 letnici njegovega rojstva. Pokazimo z mnogostevilnim obiskom, da znamo ceniti naše zaslužne može.

u— Zahvala. Narodni poslanec g. Ivan Prekoršček je poklonil prostovoljni gasilski četi v Št. Juriju ob juž. žel. 100 Din za tombolo, ki jo bo priredila četa na velikonjski ponedeljek. Gasilska četa se g. poslancu iskreno zahvaljuje za darilo.

u— Javni izpit slušateljev bolnišniškega tečaja, ki ga je priredil sreski odbor Rdečega križa v Celju, bo jutri ob 8. zjutraj v predavalnici v Zdravstvenem domu.

u— Namadek Rdečega križa deklishe narodne šole je priredil v četrtke v telovadnici intinimo proslavo PRK s pesmimi snoredom, ki ga je zaključila tombola za vse članice. Odbor PRK izreka s tem najlepšo zahvalo vsem, ki so s svojimi darili pripomogli k popolnemu uspehu prireditve, predvsem pa drogerijama »Sanitas« in »Vrtovce«, tvrdki Sager in celiskim mlarni »Hubertus« za lena darila, s katerimi so imenovane tvrdke pokazale globoko umevanje ideje PRK in posebno naklonjenost naši mladini. Najlepša hvala! — Odbor PRK.

JUTRI 5. t. m. SE ZAKLJUČI velika umetnostna razstava slik in kipov v Celju, Hotel Union. — Ne zamudite si jo ogledati.

u— Uradni dnevi sreskega združenja trgovcev v Celju so samo ob točkah, četrtkih in sobotah od 8. do 12. dopoldne ob ostalih dnevih pa je pisarna za štranke zaprta.

u— Tatvina tračnic. S postajnega prostora v Petrovčah je nekdo ukradel več kromiškkih tračnic v vrednosti 1000 Din.

ELITNI KINO MATICA

Danes ob 4. 7¼ in 9¼ uri premiera slavne

in fenomenalni bariton

Jeanette Mac Donald

Nelson Eddy

V VELIKI OPERETI POLNI PETJA, DIVNE GODBE, BALE, LJUBEZNI IN FUSTOLOVSCIN

PRINCESA „INKOGNITO“

NAJVEČJA GLASBENA ATRAKCIJA SEZONE

REZERVIRAJTE VSTOPNICE. Predprodaja od 11. do pol 13. ure.

e— Drevi ob pol 9. bo občni zbor društva hišnih posestnikov v Celju v vrtnem salonu hotela »Evropec«.

e— Za zaščitno cepjenje prašičev naj se prašičerejci v območju mestne občine celjske javijo do 26. t. m. pri živinodravniku g. Kožulu v pisarni mestne kladnice.

e— Kovance je ponarejal 22 letni delavec Aloizij Tajnikar iz Oplotnice pri Koroščah. Ponarejal je kovance po 10 in 20 Din. a jih ni mogel spraviti v promet. Okrožno sodišče v Celju ga je obsojilo na 4 mesece strogega zaporu.

e— Samo še danes do 18. je čas, da si nabavite srečke drž. razredne loterije v podružnici »Jutra« v Celju.

e— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 »Borba z zmajem« in zvočni tednik.

Iz Maribora

a— Šahovski mojster Vasa Pirc je večeraj odpotoval v Novi Sad, kjer se bo udeležil tekmovalja za državno prvenstvo, ki se prične v nedeljo 5. t. m.

a— Konferenca se bo zavlekla. Kakor je predvideti po dosedanjem delu, se bo železniška konferenca zavlekla preko prvotno določenega razpravnega časa. Mestna občina bo udeležencem konference ob zaključku priredila banket.

a— Podružnica Združenja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev v Mariboru ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 5. t. m. ob 9. dopoldne v dvorani pivovarne Union na Aleksandrovi cesti.

a— Štirje najboljši solisti, nad 150 pevcev orkester Glasbene Maticе in voška godba bodo izvajali Verdijev »Requiem« v torek 7. t. m. v Unionu.

a— Iz gledališča. Drevi je »Siromakovo jagnječ« po znanih cenah. Na prvi velikonjski praznik zvečer bo premiera znane češke operete »Sveti Anton, vseh zaljub. ljnih patron«. Režiser in koreograf A. Harastovič. Po veliki noči bo premiera Krajncvega »Direktorja Campe«.

a— Vljudno naznanjam, da bom 5. t. m. zopet sama otvorila gostilno Balon na Porbrežju. Spoštovanim gostom se tolo priporočam. Josipina Balon.

a— Carjinski dohodki so znašali v preteklem mesecu na vozovju 6.112.686.25, na izvozu pa 22.518 Din.

a— Nepoboljšljiv vlomilec je 23-letni pekovski pomočnik Karel Snuderl iz Maribora, ki se je večeraj zopet moral zagovarjati pred malim kazenskim senatom okrožnega sodišča. Obtožen je bil, da je v noči 16. julija 1935 vlomil v stanovanje posestnice Elizabete Kolarjeve v Ledenjaku ter iz omare ukradel 2600 Din gotovine. Z ukradenim denarjem se je peljal v Zagreb in Beograd, kjer ga je zavrnil. Letos v februarju se je zopet vrnil v svojo ožjo domovino ter 28. februarja zopet izvršil vlom, in sicer pri Pavlu Mežnaricu, kateremu je ukradel zlat prestan in koš s pecivom. Naposled so ga vendar aretirali ter je bil večeraj obsojen na 1 leto in 3 mesece robije ter na izgubo častnih državljanških pravic za dobo treh let.

Z. K. D.

Danes ob ¼3. največja senzacija

sezona

Clark Gable

v filmu iz Aljaske

KLIC PRAGOZDA

Iz Kranja

Koncert sokolske župe v Kranju. Lepi, veliki in s poudarkom sokolskega značaja označeni lepaki širom Gorenjske naznanjajo, da bo v nedeljo 5. t. m. ob 16. uri v Narodnem domu v Kranju koncert sokolske župe, kakor smo že javili. Koncert, ki je deloma posvečen spominu D. Jenka, bo nudil letos nekaj novega v tem, da bo sodelovala godba I. planinskega polka iz Škofje Loke s samostojno točko A. Biničkega »Iz mog zavijača« in pri skupnih točkah s sokolskimi orkestri. Združeni moški zbori pojejo D. Jenkovo »Bože pravde« in »Mor lilev«, godbe izvajajo D. Jenkovo »Kosovo«, združeni mešani zbori in orkestri pa D. Jenkovo »Vračar«. Posamezni zbori izvajajo skupno 21 pesmi. Za posameznimi zbori pride E. Adamčičeva »Budnica«, ki je že lani zbudila burno odobravanje. Izvajali jo bodo mešani, moški in ženski zbori in orkestri. Koncert zaključijo sokolska himna. Posebno opozarjamo na to, da bo koncert oddajala ljubljanska radio postaja. Konec bo gotovo najkasneje ob pol 19. in bo še došli časa za vrnitev z večernimi vlaki. Povrnite sestram in bratom, ki bodre in bude narod s pesmijo in glasbo, z obilnim obiskom velik trud in ljubezen, ki ju posvečajo plemenitemu delu. V nedeljo v Kranj, ali pa k radijskim aparatom, to je samo enkrat v letu!

Z Jesenice

a— Kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob 8. zvečer (v nedeljo tudi ob 3. pop.) vefilim »Žene stavkajo«. Dodatki običajni. — Sledi za veliko noč »Devica Orleanska«.

Iz Tržiča

u— Kino predvaja danes in jutri v nedeljo učinkovit film »Počasti kineske četrtke« in kot dopolnilo Paramountov tednik, risan film in zanimiv športni film.

Iz Ptuj

j— Razvoj ptujske Posojilnice. Posojilnica v Ptuj, reg. zadr. z n. p. ki je bila ustanovljena leta 1883, je imela te dni redni občni zbor za 52. poslovno dobo. Iz bilance izhaja, da je v teku leta 1935. pristopilo 17 zadruženikov, izstopilo pa jih je 22, tako da je bilo konec leta še 3782 zadruženikov z vplačanimi deleži 52.258 Din. Stanje hranilnih vlog se je nasproti letu 1934 znižalo od 20.65 na 19.95 milijona Din. Stanje posojil je znašalo konec leta 1934. 17.4 in je v teku leta 1935. znižalo na 16.9. Naložbe pri raznih denarnih zavodih so se v teku leta znižale na 3.7 milijona Din. Posojilnica je lastnica treh večjih hiš v Ptuj, ki predstavljajo vrednost 459.000 Din. Čisti dobiček je znašal konec leta 1935. 50.590 Din in se je po sklepu občnega zbora pripisal posebnemu rezervnemu skladu za slučajne zgube, tako da znaša ta sklad po pripisu zgornjega zneska 1.787.000 Din. Splošni rezervni sklad znaša 60.850 Din, podporni sklad za uradnike 310.500 Din in podporni sklad 50.000 Din. Iz gornjih poročil izhaja, da je ta domaći denarni zavod na solidni podlagi zgrajen in uživa splošno zaupanje prebivalstva v ptujskem srezu.

j— Sleparske ciganke v rokah pravice. Poročali smo, kako so premetone ciganke osleparile posestnico Kuharjevo na Grajski, kjer so uganjale razne čarovnije z loncem, v katerega je denarja posestnica položila večji znesek denarja. Orožniki iz Ptuja so sleparske ciganke izsledili v okolici Ptuja, in sicer neko Baranjo Cecilijo in Julijano, ki sta se prvotno izdajali za Sarkozijevi. Obe sta v ptujskih zaporih.

j— Izsledena mlada tatinska družba. Po Ptuj, je del časa strasila petčlanska tatinska družba, ki je obiskala skladišča pri Sonnenschoinu, Kossarju in Širci. Kradla je sadja, železo in razno blago, ki ga je lahko vnovčila, denar pa zapravila. Mladí tatiki so prenočevali po raznih hlevih. Te dni pa jih je orožnik zalotil v neki ulici, ko so se ravno pripravljali na nov pohod.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 8. zvečer in v nedeljo ob ¼4. dopoldne in 8. zvečer zvočni film »Mordern Robinson«. Kot dodatke predvaja nov Paramountov zvočni tednik in Škofje Sznaki — šala. Za veliko noč se predvaja veliki film »Makimpe«.

Gospodarstvo

Državne dotacije in subvencije banovinom

§ 42. finančnega zakona za leto 1936/37 je na novi podlagi urejeno vprašanje dotiranja in subvencioniranja banov. Iz sredstev povišanega poslovnega davka se ustanovi pri Državni hipotekarni banki banovinski fond poslovnega davka, v katerega morajo davčne uprave in car. narnice vsak mesec odvzeti 18% vplačane skupnega davka na poslovni promet. Iz tega fonda se bo plačalo v teku leta 100 milijonov Din dotacij in subvencij banovinom ter Beogradu s Pančevom, in sicer tako, da dobe 80 milijonov vrbaska, primorska, drinska, zetska in moravska banovina v višini prejšnjih dotacij in subvencij, 20 milijonov pa dravska, savska, dunavska in vardarska banovina ter mestno poglavarstvo Beograda in Pančeva, in sicer na podlagi števila prebivalcev po poslednjem ljudskem štetju.

§ 31. finančnega zakona pa se v svrhu financiranja banovinskih proračunov unificirajo banovinske trošarine. Že z janskim proračunom so bile uvedene takozvane skupne banovinske trošarine na riž, kakao, kavo, živila ki vsebujejo kakao, čaj, kalcijev karbid. Z letošnjim proračunom pa se ta sistem še razširi in se uvajajo skupna banovinske trošarine na britvice, ciktorijo, očetno kislinu, kis in sodo. Donosi lani uvedenih skupnih banovinskih trošarin je finančni minister ocenil s 45 milijonov Din, nove banovinske trošarine pa bodo donosale okrog 25 milijonov, tako da bo znašal skupni donos okrog 70 milijonov. Tudi dohodki od teh skupnih banovinskih trošarin se bodo razdelili na posamezne banovine in Beograd po številu prebivalstva po zadnjem ljudskem štetju (dravska banovina dobi le 8,2%).

K tej centralizaciji financiranja banov. smo že sredi marca zavzeli svoje načelno stališče (glej Jutro št. 15. marca). Ugotovili smo, da gre ta sistem predvsem v korist gospodarsko manj razvitih banov. ki bodo dobile na ta način mnogo večje dohodke, kakor bi jih dobile, če bi trošarine same pobirale na svojem področju. Gospodarsko bolj razvite banovine pa bodo prejele seveda mnogo manj in morajo prispevati k izdatkom ostalih banov. Ugotovili smo tudi, da je pravilno načelo, če gospodarsko močnejše banovine prispevajo za javne izdatke več nego bi ustrezalo številu prebivalcev dotične banovine, toda le tedaj, kadar gre za skupne državne izdatke. To načelo pa je v naših državnih finančah že v taki meri izvedeno, da čujemo tehtne pomisleke in zahteve po reviziji v cilju dekoncentracije državnih finanč, tako da bi se s skupnimi dohodki krili zares le izdatki skupnega značaja. Ne zdi se nam torej upravičeno prenašati to načelo še na financiranje banov. kjer naj velja princip, da morajo samoupravna telesa najti sredstva za izvrševanje svojih nalog v glavnem iz davščin, ki jih nosi prebivalstvo dotičnega samoupravnega telesa.

Tudi naše gospodarske organizacije zavzemajo k temu vprašanju podobno stališče. Objavili smo že mnenje, ki ga v tem vprašanju zavzema ljubljansko trgovstvo in ki izhaja iz poročila predsednika ljubljanskega združenja trgovcev na nedavnem obnem zboru. Predsednik g. Soss je, kakor znano, dejal: »Polg povišanja poslovnega in luksuznega davka prinaša proračun še nove skupne banovinske trošarine, s katerimi se centralizirajo banovinske finance. Namesto tolikokrat napovedane decentralizacije, dobivamo začetek centralizacije pri banovinskih finančah. S takim sistemom se nikakor ne moremo strinjati. Še odločneje pa moramo ugovarjati temu, da bodo banovine prejemale iz fonda banovinskih trošarin neenake dohodke. Slovenija, ki je že itak prikrajšana, na pri banovinskih dohodkih, naj sedaj še plačuje banovinske dohodke drugim banovinom.«

Včerajšnja beogradska »Politika« objavlja sedaj podrobne podatke o razdelitvi banovinskega fonda poslovnega davka na posamezne banovine, iz katerih sledi, da bodo dobile banovine v letošnjem proračunskem letu iz sredstev tega fonda, zaradi katerega je bil povišan poslovni davk od 2 na 2,5%, naslednje dotacije in subvencije (v milijonih Din):

banovina	dotacija	subvencija	skupaj
zetska	14.50	7.29	21.79
primorska	11.61	6.12	17.73
vrbska	6.04	9.86	15.90
drinska	15.00	—	15.00
moravska	9.00	—	9.00
savska	6.97	—	6.97
dunavska	6.07	—	6.07
vardarska	4.00	—	4.00
dravska	2.91	—	2.91
Beograd-Pančevo	0.73	—	0.73
skupaj	—	—	100.00

Iz fonda skupnih banovinskih trošarin bodo poleg gornjih dotacij in subvencij dobile banovine okrog 70 milijonov Din in se bo ta znesek razdelil med banovine po številu prebivalstva. Tako bo dobila iz tega fonda skupnih banovinskih trošarin dravska banovina 5,74 milijona Din, savska 13,58, vrbaska 5,21, primorska 4,52, drinska 7,76, moravska 7,21, dunavska 11,98, zetska 4,64, vardarska 7,92, in Beograd-Pančevo 1,44 milijona Din. Te skupne banovinske trošarine pa imajo skoro isti značaj kakor subvencije in dotacije, ker se zaradi njihovega plačila uvajajo posebne trošarine, ki se stekajo v skupen fond, enako kakor se steka 15% tangenta od dohodkov skupnega poslovnega davka v skupni banovinski fond poslovnega davka. »Politika« ugotavlja, da so bile zadnja leta dotacije in subvencije izločene iz ra-

čunkega dela državnega proračuna in bi se morale izplačati na breme obratnega kapitala glavne državne blagajne, iz katere pa jih ni bilo mogoče izplačevati. Z novo ureditvijo so sedaj subvencije in dotacije zasigurate in je »Politika« mnenja, da predstavlja ta ureditev pridobitev tudi za one banovine, ki doslej niso imele nikake državne dotacije, ker jo sedaj dobijo, kar jim omogoča zmanjšanje banovinskih davščin. Tega mnenja s »Politiko« ne moremo deliti, vsaj kar se tiče dravske banovine, kajti breme, ki ga bo morala dravska banovina nositi zaradi te nove ureditve, je neprimerno večje nego bodo znašali dohodki. Znano je, da se davek na poslovni promet v dravski banovini najbolj vestno pobira in plačuje, in zato odpade od skupnega plačila poslovnega davka v naši državi najmanj 20% na dravsko banovino. Od onih 100 milijonov, ki se bodo stekali v banovinski fond poslovnega davka zaradi povišane osnove poslovnega davka, bo dravska banovina plačala kakih 20 milijonov, prejela pa bo iz fonda 2,9 milijona Din. Če je dravska banovina letos po dolgih letih prvikrat zopet dobila dotacijo »z državnih sredstev, tedaj je to morda uspeh v načelnem pogledu, v resnici pa je za nas ta dotacija zelo draga. Tudi se ne moremo strinjati s »Politiko«, da je bila ta rešitev neobhodno potrebna, ker so zlasti pasivne banovine prišle v težke finančne neprilike, in da jim je treba zagotoviti sredstva za normalno izvrševanje samoupravnih nalog z državno dotacijo in subvencijo.

Pravkar je finančno ministrstvo izdalo zanimivo statistično publikacijo o državnih in samoupravnih namestitvah in o banovinskih finančah. Ta statistika, ki se nanaša na proračunsko leto 1935/1936, vsebuje tudi zanimive podatke o banovinskih finančah, iz katerih sledi, da je znašala v preteklem proračunskem letu banovinska doklada na neposredne davke skupaj s cestno doklado:

v dunavski banovini	10%
v vrbaski, primorski, drinski, zetski, moravski in vardarski	20%
v savski banovini	25%
v dravski banovini	58%

Kakor nam kažejo te številke, mora prebivalstvo dravske banovine doprinesati v obliki visoke banovinske doklade ogromno žrtv za financiranje banovinskega proračuna, dočim je doklada skoro v vseh drugih banovinah, ki dobivajo visoke dotacije in subvencije, le okrog 20%. Če bi tudi druge banovine pobirale večjo banovinsko doklado, četudi ne tako visoko, kakor v dravski banovini, potem ne bi obstojale v teh banovinah finančne težkoče in bi lahko z malimi izjemami financirale svoje izdatke z lastnimi dohodki. V resnici potrebne dotacije za pasivne banovine bi bile potem gotovo manjše, odnosno bi se dotacije lahko pravičnejše razdelile. Pri tem pa je treba še upoštevati, da v drugih banovinah niti enako visoka doklada kakor v dravski banovini ne bi predstavljala enakega bremena, ker je znano, da se osnova za neposredne davke v dravski banovini najstrožje ocenjuje.

Na podlagi nove ureditve banovinskih dotacij bodo najbolj dotirane banovine pretežno del svojih osebnih in materialnih izdatkov krile iz dotacij, subvencij in dohodkov od skupnih trošarin. Prej citirana statistika finančnega ministrstva vsebuje tudi podrobne podatke o osebnih in materialnih izdatkih posameznih banov. po proračunu za leto 1935/1936. Če te osebnne in materialne izdatke banovine primerjamo z novimi dotacijami, subvencijami in dohodki od skupnih trošarin, ki imajo enak značaj kakor dotacije, tedaj dobimo naslednjo sliko (v milijonih Din):

banovina	osebni in mat. izd.	dot., subv. sk. trošar.	v odst.
dravski	69.39	8.65	12%
savska	118.50	20.45	17%
dunavska	97.37	18.05	18%
vardarska	25.89	11.91	46%
drinska	39.97	22.76	57%
moravska	27.06	16.21	60%
zetska	36.38	26.43	73%
primorska	26.76	22.25	82%
vrbska	23.83	21.11	88%

Gornja primerjava nam kaže, da bodo po novi ureditvi dravska, moravska, zetska, primorska in vrbaska banovina krile preko polovice svojih osebnih in materialnih rednih izdatkov iz subvencij, dotacije in skupnih trošarin, dravska banovina pa le 12%. Vse te številke kažejo, da nova ureditev banovinskih finanč ne predstavlja idealne in pravične rešitve in da bo treba o tem vprašanju še temeljito razpravljati, zlasti če bo prišlo do tolikokrat napovedane decentralizacije upravnih poslov in do razširjenja banovinskih samouprav. Ne moremo oporekati dobri rešitvi nove ureditve, da se banovinske davšnine v vsej državi enotno pobirajo, s čimer odpadejo umetne trošarinske meje med posameznimi banovinami in je tudi res, da v mnogih drugih državah pomagajo financirati samouprave iz dohodkov skupnih fondov, vendar se povsod drugje ti dohodki delijo na posamezne samouprave po davčni moči ali po stihnih načelih, ne pa enostavno po številu prebivalcev. F. S.

Ugodnosti pri obisku švicarskega vzorčnega velesejha v Baslu

od 18. do 28. aprila 1936.

Švicarski vzorčni velesejha v Baslu slavi letos svoj dvajsetletnik. Iz skromnega začetka leta 1916, se je razvila velika razstava švicarske delavnosti in švicarske kvalitete. Danes ima velesejha v Baslu 7 razstavnih dvoran na površini 30.000 m², letošnje število razstavalcev znaša okrog 1.200, število obiskovalcev pa 140.000. Obiskovalec iz Jugoslavije uživa sledeče ugodnosti: na vizumu: 50% popusta, t. j. plača samo 36,25 Din; na železnicih v Jugoslaviji: 50% pri povratni vožnji, v Avstriji: 25 — 33% popusta, v Italiji: 30% popusta pri potovanju tja in nazaj, v Švici: Brezplačna povratna vožnja v 6 dneh ali 30% popusta na vse vožnje kartah; v hotelih: paviljone cene za 2 prenočišči, 2 zajtrka, 4 obede, skupaj z napitninami 26,50 do 34,00 — glede na razred hotela; na sejmu: brezplačna sejemna izkaznica, znižane vstopnine 1,50, katalog velesejha za 1.—

Sejemski izkaznice in informacije se dobijo pri vseh potniških uradih in pri švicarskem konzulatu v Zagrebu.

Gospodarske vesti

— Ukinitva prepoved izvoza živinske krme. Ministrski svet je za zagotovitev prehrane živine sredi decembra izdal sklep o začasni prepovedi izvoza živinske krme, in sicer ovsa, ječmena, travniškega sena, detelje, lucerne, sena, grahorice, slame, otrobov in sušenih rezancev od pese. Ta prepoved izvoza živinske krme velja še danes, čeprav je že na razpolago zelena kрма, tako da ni več nevarnosti zaradi pomanjkanja krme. Zaradi blage zime je celo ostalo dokaj neporabljen živinske krme, zlasti otrobov in suhih rezancev od pese. Zato je kmetijski minister na prošnjo zbornice in slaskornih tovarn ter na podlagi sklepov gospodarsko-finančnega odbora predložil ministrskemu svetu odlok da se ukine prepoved izvoza otrobov sušenih rezancev, sena, detelje, lucerne in grahorice. Ta sklep je odobril ministrski svet na četrtkovni seji.

— Beogradska zadruga d. d., ki spada med najuglednejše denarne zavode v naši državi, bo po vseh iz Beograda povišala svoj delniški glavnic od 40 na 100 milijonov Din. Obenem bodo spremenjena pravila, ki datirajo še iz l. 1882. Po novih pravilih bo bančni posel docela očiščen od zavarovalnega. Za leto 1935 bo banka izplačala dividendu 333,50 Din na delnice z nominalno 4000 Din.

— Monopolizacija uvoza lesa v Italijo. Kakor smo že poročali pripravljala italijanska vlada nekako monopolizacijo uvoza lesa. Praprave za to novo ureditev zavzemajo že konkretne oblike. Te dni je bila s sodelovanjem italijanske zveze lesne industrije ustanovljena posebna družba za uvoz lesa (Compagnia Italiana fra importatori di legname) s sedežem v Rimu. K novi družbi je pristopilo že 70 največjih uvoznih tvrdki ki jim bodo sdelile sedaj tudi manjše tvrdke.

— Dunajska Compassbanka pod nadzorstvom D Zujana poročajo, da je v zadnjih dneh prišlo med vlagatelji banke »Compass« Allgemeine Kredit- und Garantie Bank do vnemirjenja, ki je imelo za posledico večje dvige vlog. Banko je ustanovila pred 25 leti zavarovalnica »Phönix« in je tudi sedaj s to zavarovalnico v zvezi. Zaradi velikih dvigov je vodstvo banke zaprosilo avstrijsko vlado za državno poslovno nadzorstvo.

Pri lenivosti črevesja, črevesnem katarju, obolenju danke, od strani naravn

FRANZ-JOSEFOVA

grenčica zapeko dolnih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče da uporaba

FRANZ-JOSEFOVE

vođe odlično regulira funkcije črevesja. Ogi. reg. 8. br. 30474/36.

Borze

3. aprila

Na ljubljanski borzi so oficialni tečaji deviz ostali danes v glavnem nespremenjeni. V privatnem kliringu so avstrijski šilingi nadalje popuščali in so bili zaključeni po 9,13. Še mnogo občutljivi padec pa je bil zabeležen v zagrebškem privatnem kliringu, kjer so avstrijski šilingi zdrknili navzdol na 8,86 in v Beogradu na 8,821. Nadalje je bil v zagrebškem privatnem kliringu promet v angleških funtih po 250, v grških bonih po 31 in v španskih pezeta po 6,29. Nemški klirinški čeki so se v Ljubljani trgovali po nespremenjenem tečaju 13,96, v Beogradu po 13,946 in v Zagrebu po 13,92 odnosno za 15. maj po 13,87.

Na zagrebškem efektom tržišču se je vojna škoda za kaso trgovala po 356 v Beogradu po 356,50. Nadale je bil promet v 7% investicijskem posojilu po 80, v 4% agrarnih obveznicah po 47,25, v 6% delm. agrarnih obveznicah po 61,50, v 8% Bleiromem posojilu po 82, v 7% Sečimmanovem posojilu po 81,50 in v delnicah PAB po 242.

Deviz

Ljubljana, Amsterdam 2968,15 — 2982,75, Berlin 1754,20 — 1768,08, Bruselj 738,47 — 743,53, Curih 1424,22 — 1431,29, London 215,98 — 218,03, NewYork 4331,45 — 4367,76, Pariz 288,00 — 289,44, Praga 180,61 — 181,72.

Curih, Beograd 7, Pariz 20,225, London 15,2005, NewYork 306,75, Bruselj 51,90, Milan 24,25, Madrid 41,90, Amsterdam 208,4250, Berlin 123,30, Dunaj 56,90, Stockholm 78,40, Oslo 76,40, København 67,8750, Praga 12,69, Varšava 57,75, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Effekti

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 355,50 — 356, 4% agrarne 46,50 — 47,50, 6% bečuske 65,50 — 67, 6% delm. agrarne 61,50 — 62, 7% invest. 80,50 — 83, 7% stabilizir 79,50 den., 7% Blair 72 — 72,75, 7% Drž. hin. banka 81,50 — 81,75, 8% Blair 82 — 83, delnice: Narodna banka 6,50 bl., PAB 243 — 246, Sečarana Osijek 135 den.

Beograd, Vojna škoda 355,75 — 356,50 (356,50), 4% agrarne 46,50 — 47, 6% bečuske 65,60 — 65,75 (65,70), 7% stabilizir. — (80), 7% Blair 72 — 72,75, 7% Drž. hin. banka 81,75 — 82,50, 8% Blair 81,50 — 82, Narodna banka 6300 — 6400 (6350), PAB 243 — 244 (244 — 245).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 3. aprila. Začetni tečaji: seneca: za maj 94,75, za julij 84,125, za sept. 82,875; koruza: za maj 60,125, za julij 59,625, za sept. 59,375.

+ Novosadska blagovna borza (3. t. m.) Tendence omahujoče. Pšenica: baška in srenska 150 — 152, okol Sombor 149 — 151; ladja Tisa in Begej 152 — 155; slavovska 154 — 156; banatska 150 — 152. Oves: baški in srenski in slavovski 135 — 139. Ječmen: baški in srenski 64 kg 132,50 — 135, Koruza: baška in srenska 105 — 106; banatska 105 — 106. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 242,50 — 252,50; »2« 222,50 — 232,50; »5« 202,50 — 212,50, »6« 182,50 192,50; »7« 152,50 — 162,50; »8« 100 — 105. Otrobi: baški srenski in banatski 94 — 98. Fižol: baški in nemški beli 70 — 175.

S P O R T

Sigmund Ruud in Planica

Zanimiva izjava norveškega skakača o planiški prireditvi

Ljubljana, 2. aprila.

Znani norveški skakač Sigmund Ruud je te dni bival v Ljubljani. O planiški prireditvi nam je dal na razpolago naslednjo za javnost zanimivo izjavo:

Poslovno sem prišel včeraj v Jugoslavijo. Mislim sem, da je planiška zadeva že davno vsestransko pojasnjena in likvidirana. Začudil sem se, da javnost še do danes ni točno obveščena o pravem stanju zadeve, presenečen sem bil nad različnimi časopisnimi napadi, komentarji in pripombami skoro vsakega znanca, ki sem ga srečal.

Odločil sem se pojasniti na kratko vso zadevo, ker upam, da bo razbistrilo pojme in služilo k vsestranskemu razčiščenju ne-ljubne afeze.

Pri mojem odhodu iz Osla sem zaprosil za startno dovoljenje, ampak radi nenaklonjenosti norveške smučarske javnosti napram pretirano velikim skakalnicam, tega dovoljenja nisem dobil.

Dne 9. marca t. l. sem prišel poslovno v Berlin, kjer je čakalo mojega brata Birgerja vabilo s obvestilom, da je tekma predložena na 15. III. in da se vrši oficialna konkurenca na srednji 70 meterski skakalnici, ker velika skakalnica ni odobrena in ne-žejo izvajati konfliktov. Vesel, da morem startati, sem telefonično zaprosil svoj savez za dovoljenje, kar je bilo takoj z največjo radostjo odobreno. Seveda sem bil opozorjen, da na veliki skakalnici ne smemo startati, niti izvajati poskusnih skokov.

Zaradi sigurnosti sem brzojavno še enkrat vprašal v Ljubljano ali naj tudi pod temi pogoji vseeno pridemo. Odgovor je bil: »Dobrodošli!«

Seveda sva se z bratom začudila, ko sva prišla v Planico in videla, da so snežne prilike na srednji skakalnici, ki sploh ni bila pripravljena, neugodne, tako da ni nihče mogel misliti, da se bo vršilo skakanje na tej skakalnici.

Hotel sem pomagati prirediteljem in skušal vplivati po časopisu »Aftenposten« na naš savez ter sem tudi telefonično zaprosil predsednika, da bi nam le dovolil startati. Predsednik je zaradi moje prošnje nalašč sklical za soboto 14. marca sejo saveza. Sklep se je bil negativen in meni takoj brzojavno sporočen. V Planico je vest prišla v soboto zvečer. Zallibeg sem ta brzojav sprejel šele v nedeljo po tekmi, pozno zvečer.

V nedeljo zjutraj sem poskusil še enkrat

dobiti dovoljenje za start, ki nam je bil pod te znanimi pogoji od predsednika Smitha Kilanda na lastno odgovornost odobren. Tudi ti pogoji žalibog niso bili izpolnjeni, tako da smo bili Norvežani pri tekmi le gledalci.

Zal nam je vseh nadaljnjih nevednosti, ki so se pripetile gledalcem kot tudi nam. Naj nam tisoči gledalcev oprostijo, da nismo startali, zgodilo se to ni po naši krivdi. Prav tako jim mi kot sportniki oprostimo vse nevednosti proti nam, ker običajstvu ni bila znana zgodovina prireditve.

Prvič se je zgodilo, da smo imeli incidenta na smučarskih tekmah. Le škoda, da se je to zgodilo v Jugoslaviji, kamor me je vedno srce vlekle in kamor sem vedno rad prišel.

Najbolj me boli, da se je tudi naše privatno življenje izneslo v časopisju in to v ludi, ki je precej daleč od dobrohotne kritike in resnice.

Se par ugotovitev! Vedno in povsod se v Jugoslaviji poudarja, da so Norvežani ovira za razvoj velikih skakalnic. Jaz bi opozoril samo na soglasne sklepe letošnjega kongresa FIS, kjer niso odločevali le Norvežani, temveč strokovnjaki vseh v FIS včlanjenih držav.

Jaz bi opozoril, da smo bili Norvežani vedno naklonjeni jugoslovanskemu zimskemu sportu in bi omenil le celo vrsto amaterskih trenerjev, ki so delovali pri vas pričenši z inž. Hansenom do Oedgarda in Hagena. Veseli smo vsakega vašega napredka.

Vedno in vedno se ponavlja trditev, da je pri nas nekaj dovoljeno, kar je drugje prepovedano, kar pa ne odgovarja dejstvu. Pri nas je največja skakalnica s kritično točko 82 m. Če se doseže tudi večja daljina, je odvsnio od kakovosti skakača. Seveda je pa velika razlika, če se skoči na skakalnici s kritično točko pri 82 metrih 94 ali 95 metrov, kot pa, če pristaneš na večji skakalnici pred kritično točko. Sto metrov pa pri nas ne moremo doseči, ker je to na obstoječih skakalnicah nemogoče, in tudi ni to cilj našega smučarskega sporta.

Prepričan sem, da se bodo v tem pogledu tudi pri vas razbistrili pojmi, kar ho le služilo napredku vašega sporta, kateremu želimo najlepši razvoj in procvit.

Rad se bom odzval vabilu, da skakačem pri vas na kakšni manjši skakalnici in s tem dokazem, da mi je res za napredek jugoslovanskega smučarstva. Sigmund Ruud.

Kako bo z novim ljubljanskim moštvom?

Preden se postavi pika na i, je treba vse do dobra pretestiti in premotriti. Danes je sploštev vodilnih ljubljanskih nogometnih sekcij samo še vprašanje nekaj dni, da bodo formalnosti pri kraju, toda s pripravljanim delom je treba začeti čim prej. Eno faza tega pripravljalnega dela tvori jutrišnji spored na igrišču Primorja. Šest moštev, od naraščajnikov preko rezerv do prvih moštev, bo dobra revija razpoložljivega igralnega materiala. Nastopili bodo tudi vsi igralci, ki so sicer po studijah ali službeno izven Ljubljane. Torej v pravem prvenstvenem stilu.

Postavi prvih moštev smo objavili včeraj. Iz njih se bo moralo izluščiti naše bodoče reprezentativno moštvo, moštvo Ljubljane, Morda bo nastala v določenih postavah še kaka korektura, v glavnem pa bo ostalo pri prvotni določitvi, tako da bo pregled nad najboljšim, kar premoremo, lahek in točen.

Prireditelji vabijo ljubljansko sportno občinstvo na to revijo našega nogometa. Po odzivu bomo presodili, ali je najnovejša akcija v našem sportu našemu sportnemu občinstvu pozodu.

Službene objave LNP

24. seja p. o. 1. aprila 1936.

Odobrijo se sklepi predsedstva objavljene v Jutru dne 27. marca t. l.

Spored prvenstvenih tekem 5. aprila t. l.: V Celju, igrišče Atletikov, ob 16. Atletiki-ČSK s predmetkom, službujoči Mahkovec, blagajna Hraštink, Atletiki reditelstvo, V Kranju, ob 14.30 Korotan-Celje, službujoči Kern, nju, ob 14.30 Korotan-Celje, službujoči Kern, rediteljstvo Korotan, V Trbovljah, igrišče Amaterja, ob 15.30 Retje-Amater, službujoči Kokali, rediteljstvo Trbovlje in Dask, V Zagorju, igrišče Sloge, ob 15.30 Sloge-Svoboda, službujoči Bošič, rediteljstvo Zagorje, V St. Vidu ob 15. Brod-Moste, službujoči Pokovec, rediteljstvo Brod, V Škofji Loki, ob 15. Sora-Svoboda, službujoči Jesenovac, rediteljstvo Sora, Na Jesenicah, igrišče Bratstvo ob 15. Bratstvo-Radovljica, službujoči Bregant, rediteljstvo Bratstvo.

Prijateljski tekmi 5. t. m.: Domžale-Mars ob 15. Zalag-Svoboda ob 15

Določijo se 5. t. m. na igrišču Primorja izbirna tekma dveh moštev za eventualno reprezentantno tekmo s Celovcem, začetek ob 16.15, predtekma pomladka ob 14., blagajniška služba Hartman, Juvan, službujoči Fajn, Ilirija in Primorje po 5 rediteljev; oba kluba postavita po enega blagajnika; naproša se podsavezni kapetan, da postavi šest moštev iz vrst igralcev Primorja in Ilirije.

Na prošnjo Ptuj se zaradi turneje v nozemstvo preloži tekmi Gradjanski-Ptuj od 26. aprila in Ptuj-Mura od 3. maja na poznejši termina, ki se bosta naknadno določila.

Iz LNP službeno. Zaradi nedeljskih tekem naj bodo ob 13.30 na igrišču Primorja igralci Primorja in Ilirije, in sicer: Kroupa I, Boltauzer, Zargi, Mihelič, Gionar, Bergant, Sedej, Dare Eržen, Gomizelj, Zefran, Hacler, Grošelj, Cebolin, Lazar, Dežman, Puterle, Mirtič, Kroupa II, Sorčan, Podgornik, Pogacnik, Drofenig, Račič, M. Klavčič, Rep

Svet bo propadel v ognju

Požarne bombe, največja nevarnost za uničenje današnje civilizacije — Nič kaj razveseljive perspektive bodoče vojne

Kemiki, ki se bavijo z izdelavo plinskih bomb za vojne namene, zastopajo čisto nazor, da bo naša civilizacija propadla nekega dne v orjaški plinski vojni. Z večjo upravičenostjo bi lahko trdili da bo ožen tisti, ki jo bo uničil. Vojni izvedenci so si edini, da ni toliko strupeni plin prava nevarnost za velika mesta v bodoči vojni, kolikor požarne bombe.

Ob premiarju po veliki vojni so Francozi v nemških municijskih skladiščih odkrili veliko število majhnih bomb, ki so tehtale vsaka približno kilogram. Pri podrobnosti preiskavi se je izkazalo, da so vsebovale termit. Ta snov se je ob udaru vžgala in razvijala majhen topla silno vroč plamen. General Lundendorff je izjavil v svojih spominih, da so bile te male bombe namenjene temu da bi zažgale London in Pariz. V času, ko so se Nemci pripravljali na ta napad, t. j. v avgustu 1918, pa je bil njih položaj že tako brezupen, da so se rajši odpovedali tej nameri.

Te bombe so naravnost smešno majhne, če pomislimo, da je treba celih ton plina, da se zastruji večje ozemlje. Termit v vžgalnih bombah je mešanica železne rde in aluminija ali magnezija v prašku. Če se del te mešanice močno segreje, gre močna reakcija skozi vsa maso in železo se prične odtekati iz žareče mase s temperaturo kakšnih 5400 stopinj Fahrenheit. Ta reakcija se izvrši zelo hitro in skoraj brez vsakega šuma.

Male bombe so za zračne napade posebno pripravne. Lahko jih je razstreliti preko poljubnega ozonja, ne da bi bilo treba imeti kakšen določen cilj. Ena samo 2-tonsko letalo jih vzame seboj lahko okrog 2000. Toda tudi navadno letalo v ta namen popolnoma zadostuje.

Vojne izkušnje in izkušnje pri zračnih manevrih nad velikimi mesti nas uče, da se napadajoči zračni sili vedno posreči, predreti obrambo vsaj na nekaterih točkah. Celotno čelo bi prednji sovražno orto samo dve letali po 2 tona in tudi če računamo na vsakeh sto bomb in sam zadetek, bi napadeno mesto v nekajih minutah vendarle že gorelo na kakšnih 200 raz-

Porodna vročica jo je vzela

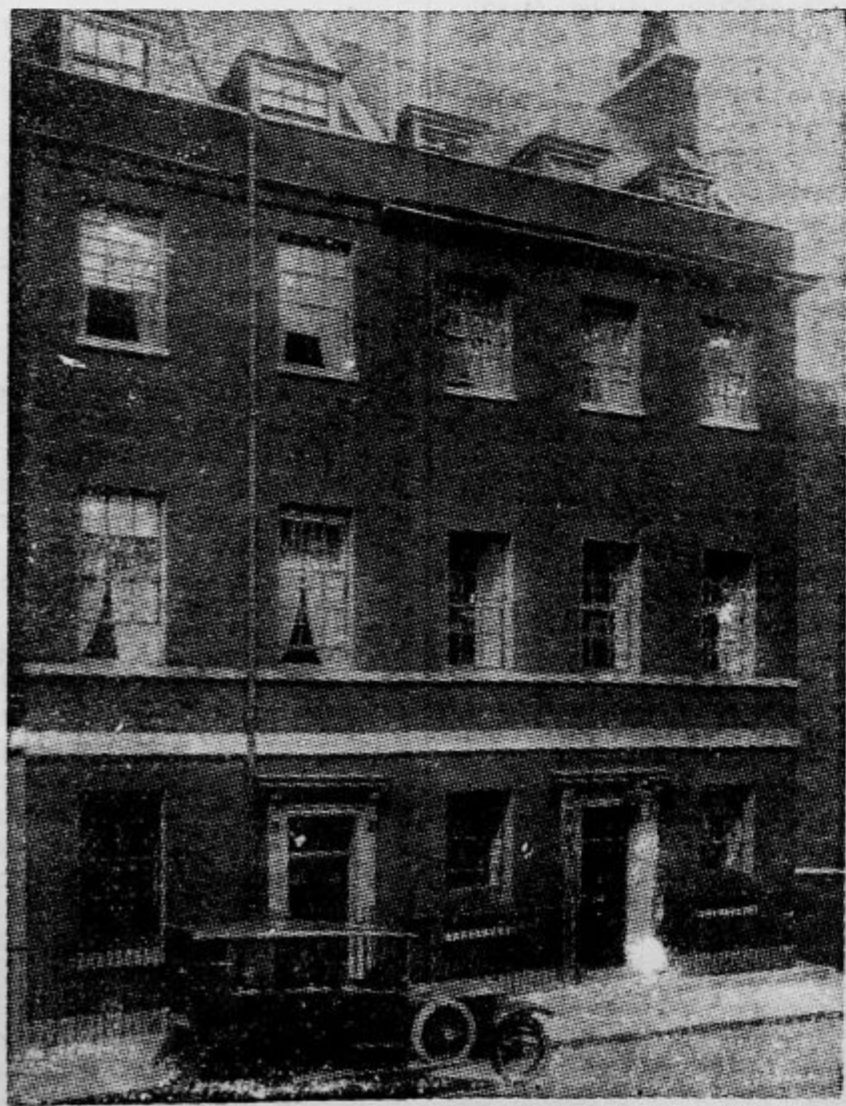

Slavna španska mezzosopranistka Conchita Supervia, ki je pela na največjih gledaliških odrih v Parizu in Londonu, je postala žrtev materinstva. 36 leta stara je povila hčerko in dobila pri tem porodno vročico, zaradi katere je nastopila smrt.

200.000 tujcev iz dežele

V Zedinjenih državah so sprejeli zakonski načrt, po katerem bodo izgnali vsakega tujca, ki je bil kdaj kaznovan zavojo kakšnega zločina. Po neki cenitvi je v državah okrog 200.000 takšnih priseljencev, ki jih bo zadel ta zakon.

Zunanje ministrstvo v Londonu

Kjer se te dni vršijo razgovori med Edenom in Hitlerjevim pooblaščencom v Ribbentropom

ličnih, med seboj oddaljenih krajih. Težko si je predstaviti, kaj to pomeni. L. 1932. je gorel v New Yorku Cunard-Pier. Petina vsega newyorskega gasilstva je bila na mestu in to morda najbolj spretno gasilstvo na svetu. A vendar mu ni uspelo, da bi požar omejilo samo na kraj, kjer je nastal.

Brezšumnost, s katero opravljajo termitne bombe svoje delo, pomeni nadaljnjo nevarnost. Po tresku padca, ki ga je v zmešnjavi zračnega napada lahko preslišati, ne sledi eksplozija. Zato je mogoče, da se je ožen že zelo razširil, preden ga sploh odkrijejo. In znano je kar pravi gasilci o požarih: da je pri njih prvih pet minut prav tako važnih kakor naslednjih pet ur.

Ne glede na splošno demoralizacijo in trpljenje v primeru takšnega ogromnega požara, bi pomenilo uničenje železniških postaj in prog, tovarnih in skladišč hudo oviro za mobilizacijo in vojevenje napadenca. Sam ta razlog že zadostno upravičuje uporabo termitnih bomb v primeru vojne. In v tem je gotovo tudi vzrok za

skrajno previdnost, s katero obravnavajo evropski diplomati izredno napete mednarodne odnose. Ni evropske prestolnice, če izvzamemo morda Moskvo, ki bi bila od meje dovolj oddaljena da bi je ne mogla doseči sovražna letala in jo upepoliti. Ameriki preti ista nevarnost. Pacifik so že preleteli. Atlantski ocean tudi, zaščita ki jo nudijo oceani, bo kmalu zadeva preteklosti. Čim večje je kakšno mesto, čim več je prebivalstva in bogastva v njem, tem večje so tudi izgube, ki bi mu jih povzročil požar. In niti zmaga na kopnem ali na morju, niti teritorialne osvojitve ali odškodnine isto tako uničujoči protivni odškodnine ali isto tako uničujoči protivni

Toda te strašne nevarnosti, ki nam pretijo po bodoči vojni, imajo tudi svoje dobre strani. Če bise vsako ljudstvo dobro zavedalo, da pretijo te nevarnosti v prvi vrsti njemu in da se zvoli vsa nesreča in škoda tudi na njegovo glavo, pa naj njegova vojska še stokrat zmaga, potem bi bilo v ljudeh nemara manj poželenja po oboroženih obračunih za medsebojne spore.

Hauptmann: V petek zvečer ob 20.

Brunu Hauptmannu bo še ta teden odbila zadnja ura

Amerika si hoče do kraja razbičati živce in Hauptmannova justifikacija se temu v prid neprestano zavlačuje. Prvotno bi bil moral biti obsojenec usmrčen v torek zvečer v sredo rano jutraj po našem času, pa so mu »podaljšali« življenje za 48 ur. Zdaj javljajo, da bo justifikacija izvršena v petek zvečer ob 20, odtodno v soboto jutraj ob 2. našega časa.

Ameriški krvnik Robert Elliot, ki je poslal na drugi svet že nad 300 oseb vzhodnih držav ameriške Unije je torej v torek, odtodno v sredo jutraj zamen čakan na kandidata za električni stol. Ko je že stal tik usmrčevalne naprave, so mu namreč sporočili, da gre lahko spat, ker je izvršitev smrti odložena.

Predstojnik trentonske kaznilnice je vsled tega dovolil Hauptmannovi ženi, da sme še enkrat obiskati moža. Odgovore smrtne kazni je utemeljil s tem, da stoji v listih obsodbe stilizacija, ki jo je razumeti tako, da se mora obsojenec usmrčiti v tednu, ki se prične 30. marca. Čas teče torej do sobote popolnoči in kakor vedo povedati zadnja sporočila, bo justifikacija izvršena v petek ob 20. amer. časa. Utegne pa se celo zgoditi, da bodo z usmrčitvijo počakali do skrajnega roka, t. j. do sobote ob 23. uri 55 minut.

Guverner Hoffmann je objavil Hauptmannovo pismo, v katerem pisec zatrjuje da je nedolžen, obenem pa piše, da mu je nemogoče pojasniti ugrabiteljsko zadevo s kakšne nove strani. V tem pismu apelira Hauptmann tudi na državna tožila in pravi: »Mr. Willentz, prisegam, da ste v meni obsodili nedolžnega človeka! Tudi vi boste nekoč stali pred istim sodnikom kakor ga bom jaz že v kratkem videl. Vsi žele pojasniti v zadevi ugrabljenja. Toda jaz še danes ne vem, kje leži Hopewell. Čemu molči dr. Condon o tolikih stvareh, ki so mu dobro znane? Čemu so pošiljali advokati iz razpravne dvorane domov važne razbremenilne priče, ki so hotele zame ugodno izpovedati? Komaj utegnem verjeti to, kar se je godilo med flemingtonskim procesom. Bilo pa je tako, da so morali obsoditi mene zato, da so likvidirali ugrabiteljsko afero.

Zgoraj Bruno Hauptmann, spodaj bivši advokat Paul Wendel, ki je baje izjavil, da je Hauptmann nedolžen v zadevi ugrabitve in umora Linberghovega prvorojenca

Knezi v pregnanstvu

Delavni in podjetni sorodniki zadnjega ruskega carja

V New Yorku živi ta čas pet bližnjih sorodnikov umorjenega zadnjega ruskega carja v pregnanstvu. Vsi so prisiljeni, da starijo sami za svoje življenje in morajo biti zelo štedljivi z denarjem, ki si ga pri-

služijo.

Najbolje se godi še velikim knežinj. Mariji Pavlovni, ločeni ženi švedskega prestolonaslednika. Spočetka je delala v neki konfekcijski trgovini v New Yorku, kjer je pripravljala mode za vsakokratno sezono. Pred kratkim je mnogostanska knežinja, ki je dala tudi svoje spomine na svetlo, odprla fotografsko delavnico kot oddelek velikega trgovskega podjetja. Posli ji gredo dobro. Newyorčani se naravnost trgajo za to, da bi jih fotografirala članica dinastije Romanovih.

Nedaleč od podjetja, kjer deluje Marija Pavlovna s kamero, je elegantna trgovina za moško in damsko obleko. V damskem oddelku je nastavljen veliki knez Jurij Konstantinovič, sin enega izmed najbolj priljubljenih velikih knezov, kar jih je bilo v carski Rusiji. Bil je že prej prodajalec v New Yorku, potem je streget pri neki trditvi v Miami milijonarjem, sedaj pa je za prodajalca spet v New Yorku, kjer ga razmi Astorji, Morgani, Van derbilti in kakor se vsi imenujejo, radi vabijo v svoje salone.

Knežinja Nina Georgijevna je hči velikega kneza Jurija Mihajloviča in neke grške princeze. Sedaj pomaga v nekem podjetju za notranjo pomoč, v prostem času pa izdeluje slike, ki jih radi kupujejo in dobro plačujejo. Najtežje je usoda zadela kneza Vasilija Aleksandroviča. To je brat knežinje Irene Jusupove, katere mož je, kakor znano, ubil Rasputina. Vasilij se udejstvuje kot potnik za neko tovarno dišav.

Greta na begu

Kakor poročajo iz Kodanuja, je Greta Garbo pobegnila na skrivaj v družbi grofa Wachtmeistra in njegove žene iz Stockholma v dansko prestolnico in se tu vkrcala za Zedinjene države. To, nekoliko komplicirano potovanje z letalom, trajektnim parnikom in prekomornikom je nastopila zato, da bi se umaknila vsiljivosti svojih občudovalcev.

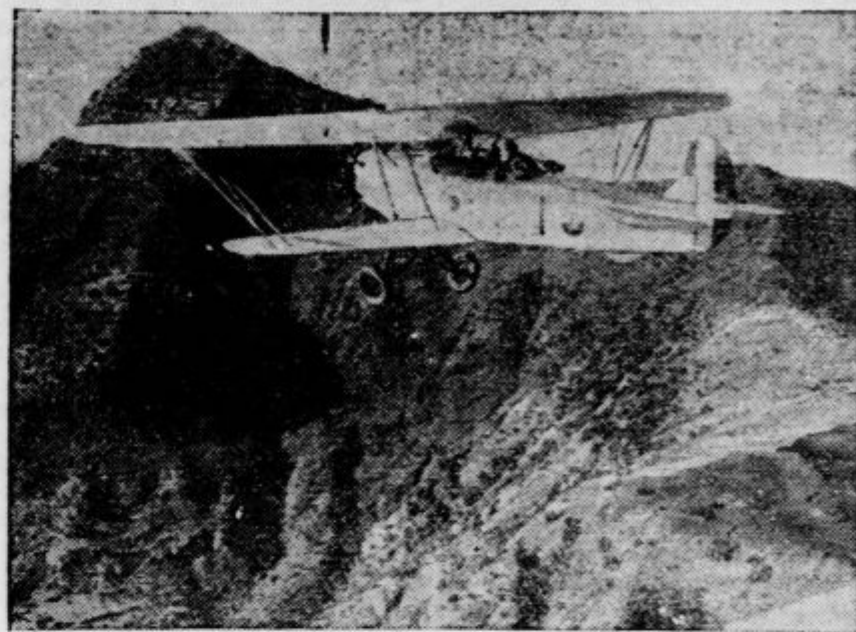
Stari in mladi se bodo kosali

Nottinghamski šahovski turnir v letošnjem avgustu

Letos 10. avgusta se začne v Nottinghamu na Angleškem velik šahovski turnir, ki obeta postati najpomembnejši v zadnjem desetletju. Udeležili se ga bodo vodilni zastopniki starejše in mlajše generacije treh celin, med drugimi dr. Euwe, sedanjí svetovni prvak, bivši svetovni prvaki Aljehin, Lasker, Capablanca, nadaljnji kandidati za svetovno prvenstvo Flohr, Botvink, Bogo-

ljubov, Fine, Reshevsky, dalje Spielmann, Eliskases, prof. Vidmar, Steiner in Sultan Khan. Najstarejši borec bo že skoraj sedemdesetletni slavní dr. Lasker, najmlajši pa nima dosti čez 20 let. Turnir bo pomemben že zato, ker bo po svoji sestavi prinesel odločitev vprašanja, ali je starejša generacija še dovolj močna, da lahko kljubuje mladi.

Iz abesinske vojne

Italijanski izvidniški avion leti čez Amba Alagi

Žena za bodečo žico

Zanimiva obravnava pred angleškimi sodniki

Čudne navade je imel neki ljubosumni zakonski mož v angleškem mestu Haverfordwestu, ki ga je žena sedaj tožila za ločitev zakona. Razprava je bila precej vesela ali pa žalostna, kakor se vzame.

Mož je bil tako ljubosumen, da je bilo nesrečnic življenje pravo peklo. Mnogokrat je stopal preoblečen v obleko svoje žene pred hišo sem in tja, da bi zasledil kakšnega domnevnega tekmeča. Čeprav ni takšnega tekmeča nikoli videl, je postajal od dne do dne nezaupnejši. Ograjo okrog svoje hiše je zavaroval z bodečo žico in v zemljo je skrnil žebelje s konico navzgor, menda v tistem upanju, da se bo kakšen nepoklicani možki ujel nanje. Upanje se mu ni izpolnilo, toda to ga ni ozdravilo. Neprestano si je izmišljal vsakovrstne »sistemet«, ki naj

bi mu zajamčili zvestobo njegove žene. Okna je opremil z debelimi železnimi omrežji, ponoči je ležal ob zakonski postelji nabit samokres, na zadnje ženi sploh ni več dovolil, da bi smela brez njegovega spremstva na prosto. Vrata so imela posebne varnostne ključavnice, tako da v njegovi odsotnosti ni mogla nikamor. Tako je živeval v pravi ječi.

Končno je tudi temu bedastemu početju odbila zadnja ura. Sosedje, ki niso več videli žene, so začeli sumiti, da se ji je kaj zgodilo in so obvestili policijo. Ta je nesrečnico takoj osvobodila. Pred sodniki je neozdravljivi ljubosumnež prisegel, da svojo mlado in lepo ženo ljubi. Vse je pokalo od smeha, sodnik pa se je dvignil in dejal: »Ta ljubezen gre odločno predaleč ter je zakon ločil.

Mnenje francoske javnosti

Francoski list »Independance«, ki izhaja v Perpignanu, je zastavil svojim čitateljem štiri vprašanja: 1. Ali ste za nadaljevanje sankcij proti Italiji? 2. Ali ste za sporazum z Nemčijo? 3. Ali ste za nadaljevanje prijateljstva med Francijo in Anglijo? 4. Ali je po vašem mnenju potrebna revizija mirovnih pogojev?

Oglasilo se je skupaj 7344 ljudi. Na prvo vprašanje jih je 766 odgovorilo z da, 6568 z ne, na drugo vprašanje je bilo 5560 pritrdilnih in 1784 odklonilnih odgovorov, na tretje vprašanje 2916 pritrdilnih, 4428 odklonilnih, na četrto 4872 pritrdilnih in 2472 odklonilnih odgovorov.

Nemčija gradi 55 cm možnarje

Pariški »Excelsior« priobčuje članek o nemškem oboroževanju, iz katerega je razvidno, da je nemška pehota opremljena ta čas med drugim s strojnimi kalibra 22 mm, ki oddajajo na minuto 100 strelcev in ki so sposobne prebiti 25 mm debele oklopne plošče na razdaljo 1 km. Nadalje uvaja Nemčija 37 milimetrski top proti tankom, katerega izstrelki tehtajo 650 g in prebijajo na 600 m 33 mm debele oklopne plošče. Topništvo bo dobilo nov top 105 mm s 15 in pol kg težkimi izstrelki, ki sežejo 18 km daleč. Pred kratkim so začeli preizkušati 150 milimetrski top, ki strelja 30 km daleč, v pripravi pa je 210 milimetrski top, ki bo streljal na daljavo 50 km. Pri Kruppi pripravljajo izdelavo 55 centimetrskih granat, iz česar bi bilo sklepati, da imajo v načrtu tudi možnarje orjaških dimenzij. Krupp je izdelal tudi že mnogo 40-centimetrskih topov.

Družina štirih celin

Kakor piše neki pariški list, se lahko neki Francoz, ki živi v Maroku, pobaha s tem, da se je vsak izmed njegovih otrok rodil na drugi celini. Prvi otrok se mu je rodil v Parizu, drugi v Portu Allegre v Braziliji, tretji je zagledal luč sveta v Udi v Maroku. Mož se hoče sedaj s svojo družino preseliti v Indokino. Ker pričakuje njegova žena četrtega otroka, se bo ta rodil na povsem drugi celini nego ostali otroci.

Ura se je ustavila

Ameriški tisk poroča o nenavadnem naključju. V mestu Winchestru (Massachusetts) je 200 let stara stenska ura obstala v istem trenutku, ko je nje lastnik več sto milj daleč v Kanadi umrl. Tiskar John Barnes, ki je živel v Winchestru v pokoju, je bil odšel po nekem popravku v Ancester v kanadski državi Ontario. Tam je ob 3 in 10 minut popoldne umrl. Natančno ob isti uri se je ura v njegovem domu, kakor zatrjuje njegova sinova, ustavila. Sinova sta izjavila, da se ni stara ura prej, kar pomnila, nikoli ustavila.

Vhod k gobavcem v Hararju

V Abesiniji je še mnogo gobavosti. Tukaj vidimo vhod v hararsko četrt za gobavce, ki jo oskrbujejo očetje kapucini

A NEKDOTA

Bernard Shaw je v mladih letih živel precej bohemsko življenje. Zaljubljen je bil v prelesto hčerko nekega spodobnega meščana. Ko je zaprosil za njeno roko, ga je vprašal skrbni oče: »Toda, mladi mož, od česa naj bi se kadiš dimnik?« Shaw ni dolgo pomisljal in je odgovoril: »Od mojih rokopisov, ki se bodo vračali.« Oče mu je dal po tem prisrčnem odgovoru brez nadaljnje roko svoje hčerke.

VSAK DAN ENA

Gospodinja: »Mici, ali vam nisem povedala, da se sedi vedno servirajo z leve strani?« Mici: »Ah, bežite no, to je samo babjevernost!«

(Vart Bemc)

PUCH

novi lahki kromirani modeli in drugi cenejši Puchovi izdelki na ugodna mesečna odplačila

ING. VOK

LJUBLJANA, Tavčarjeva 7
Podružnice: Kranj, Novo mesto, Celje - Miklošičeva 2

H. CVETIN:

Zadnja stran

»Ali, gospod doktor — to je vrednostni papir, ki ga prodajajo menda samo na ameriški borzi! Na ameriški borzi! — Ali vam ne pride nič na misel?«

»Osplo razumevanje se je pokazalo na koncipijentovem obrazu.«

»Ameriški vrednostni papirji — — — je zamrmral.«

Remec je čudno resno pokimal. »Da — ameriški vrednostni papirji, ki jih je morilec uropal v profesorjevi vili. Glavo bi stavil, da je ta papir del njegovega plena!«

Moravčeve črte so bile videti napete. Očividno je šele zdaj razumel, kaj pomeni komisarijeva najdba.

»In — kaj dokazuje to — — — ?« je hlastno vprašal.

»To pomeni, gospod doktor, da vas je snoči obiskal morilec profesorja Dolenca — — —«

»Torej tudi vi mislite, da je izgubil ta papir on, ko je pobegnil iz garderobe?«

Remec je skomignil z rameni. »Ali je bito tako — — — ali ga je pa nalašč pustil tu!«

»Nalašč? — Kako mislite — — — ?«

»Hotel je — nemara — odvrniti sum na popolnoma neprizadeto tretjo osebo — na gospodično Senčarjevo. — Res je, da bi nam bil s tem

močno zmešal štrono. Priznam pa, da se mi zdi: ta domneva nekam — za lase privlečena.«

Z nezadovoljno črto okoli ust se je komisar trudno spustil na bližnji stol. Oči so mu zle izza priprtih vekljev v kam v negotovost.

»Vse je tako nejasno — — — je nato tiho dejal, kakor da bi govoril samemu sebi. »Zakaj je prišel neznanec prav v to garderobo — in, ali je bilo naključje, da je ravno tu izgubil izdajalski papir? — Naključje ali namen?«

Dr. Moravec ga je skrivaj opazoval. Zdaj je iz vlekel cigaretnico, si vzel cigareto in ponudil tudi Nadi, nato pa rekel:

»Trdno sem prepričan, da je bil namen, gospod komisar — — — čeprav mislim, da neznanec ni hotel obrniti suma na gospodično Senčarjevo — — —«

»Ampak?«

Moravec je skomignil z rameni. »Dovolite, da se znova vrnem k tistemu, kar sem prej rekel. Samo pomotoma se je neznanec spazil v Nadine garderobo! V resnici je morda mislil, da je pri Marku Justinu — in nanj je hotel zvrniti sum, s tem, da je nalašč izgubil ta ameriški vrednostni papir!«

Po njegovih besedah so nekaj trenutkov vsi molčali. Remec je negibno zdel na svojem stolu.

Nato se je mahoma vzravnal.

»To, kar pravite, gospod doktor, je dokaj verjetno — vzlic navidezni protislovijem, ki je gospodična Senčarjeva že prej opozorila nanje. Neznančev namen, da bi zvrnil sum na Marka Justina, se le predobro ujema z ostalim dejanjskim stanjem! — Justinov klobuk in samokres, ki

ga je rabil v gledališču, sem našel na kraju dejanja. In Justin trdi, da je morilec oboje nalašč prinesel ta, da bi zvrnil sum nanj. — Vse to bi se čudovito ujemalo z vašo teorijo — — ali — —«

»Radoveden sem, kakšen ali še vidite, gospod komisar?«

»Sam ne vem — — — je neodločno rekel Remec.«

Nato je počasi vstal in brez nadaljnj besede odšel iz garderobe.

Samo nekaj korakov je storil po hodniku. Pred vrati Markove garderobe je obstal. Zamišljena črta se mu je bila vdolbila v obraz.

Obojavljaje se je vzdignil roko, da bi potkal. Sredi tega giba je pa mahoma prestal.

★

Marko Justin je bil zamišljen stopil iz Nadine garderobe na hodnik. Neznančevu novo pojavljanje ob toli čudnih okoliščinah ga je bilo zmedlo in razburilo.

Kaj je utegnil nameravati ta človek, na katerega je po vsem videzu čedalje močneje padel sum, da je zapleten v umor profesorja Dolenca?

Skoraj žal mu je bilo, ker je bil s svojim snočnim vedenjem v kavarni olajšal sumljivemu neznanцу beg. Vlom pri dr. Moravcu, ki ga je bil izvršil še tisto noč, skoraj ni več dopuščal dvoma o njegovi čudni vlogi.

Ko je nato neodločno odprl vrata v svojo garderobo, so mu udarili na uho nagli koraki. Takoj nato je začutil na rami ozko roko.

Obrnil se je in prestregel Marjine oči, ki so se

s čudnim izrazom upirale vanj. Videl je tudi, da je bil njen obraz skoraj bolno blede.

»Marko, rada bi govorila s teboj — — — je tiho dejala.«

Tremutek ali kaj se je obojavljalo, nato pa odprla vrata v svojo garderobo.

»Prosim — tu naju ne bodo zlepa motili.«

Marja je stopila mimo njega v tesni prostor. Počasi je stopila za njo in zaprla vrata za seboj.

»Prosim — — —«

Marja se je spustila v naslanjač pred garderobnim zrcalom, ki ji ga je pokazal, sam je pa sedel na stol v drugem koncu garderobe.

»Kake četrte ure mi še ostane,« je rekel z glasom, ki mu je zaman izkušal dati toplejši zvok.

»Potem se moram pripraviti za izkušnjo, Marja.«

Tesnobno pričakovanje je vzplapolalo dekletu v oči. Bleda ustnice so se ji le stežka odprle.

»Četrte ure je malo časa, Marko — a moral nama bo zadostovati — — —«

Počasi je spustila pogled na svojo levico, kjer se je na prstancu lesketal ozki zlati zaročni prstan.

»Prosila bi te, da bi zdajle popolnoma odkrito govoril s menoj,« je nato z drhtečim glasom nadaljevala. »Prosim — sam povej — ali se ni najino medsebojno razmerje zadnje dni čudno izpremenilo? — Saj je res, da nisva zastran svoje ljubezni nikoli dosti razspiral z besedami. Vedela sva, kako je bilo z nama — in to nama je zadostovalo. — Ali — — — ta molk, to zamlčevanje — to plašno ogibanje — Marko, nekaj stoji med nama!«

Kulturni pregled

Bolgarski pisatelji v slovenščini

Za veliko noč izide knjiga bolgarskih pravljic, kar je prvi primer v slovenski književnosti. Posamezne drobce iz bogate bolgarske literature smo dobivali doslej le po zaslugi naših revij in dnevnikov. V zadnjem času se zanimanje našega občinstva usmerja bolj kakor kdaj doslej proti vzhodnim bratcem, kar so lepo pokazale prireditve bolgarskega tedna, ki ga je nedavno organizirala Jugoslovansko-bolgarska liga pod predsedstvom g. ravnatelja Rasta Pustoslemšeka.

Mladinske matice literarni odtsek Jugoslovanske učiteljskega združenja v Ljubljani, si je že dalje časa prizadevala, da bi seznanila našo mladino z bolgarsko literaturo. V mesečni reviji »Naš rođe« je priobčila M. M. nekaj pripovedk Bolgara Kerajlića in drugih. Mladinska Matica pa se je nedavno odločila, da izda prvi izbor iz bolgarske mladinske književnosti. Pisatelj Tone Potokar, naš rojak, uslužben kot železniški postajenačelnik v Vlakčanih blizu bolgarske meje v vrdarski banovini je pripravil izbor 25. bolgarskih avtorjev. Izbral je njihove najboljše kratke proze in obnem spisal zgoščeni pregled bolgarskega mladinskega slovstva.

Načelo dobre mladinske knjige bodi, da je ilustrirana. Izdajateljica te zanimive zbirke prinaša tudi v ilustrativnem pogledu prijetno presenečenje. Vsako pravljico je ilustriral drug slovenski slikar, zato je knjiga tudi zanimiv album 26. naših umetnikov. Posebej pa krasi knjigo naslovna stran, ki jo je izdelal v trobarvnem tisku slikar Trpin. Za notranjo opremo je skrbel ing. Omahen.

Knjiga bo torej tudi nudila priliko za primerjavo, kako znajo zadostiti dani nalogi naši ilustratorji. Vsak povabljeni umetnik je izdelal k posamezni pravljici vinjeto, zaključno sliko in nekaj ilustracij, ki bodo še bolj dvignile otroško fantazijo.

Bolgari imajo precej bogato mladinsko literaturo, ki je tudi v bolgarsko mladinsko du na višji. Za prvo bolgarsko mladinsko knjigo v slovenščini vlada pri nas precejšnje zanimanje. Knjiga izide v večjem formatu kakor dosedanje izredne publikacije Mlad. Matice in bo tudi tiskana na finejši papirju. Nedvomno je izdaja te knjige simpatičen in zaslužen korak naprej v naših kulturnih stikih z Bolgari in je zato, vredna tem večje pozornosti.

dek, da je vse, kar je tuje, bolj »od domačega. To velja za umetnost, gospodarstvo in šport. V reviji igrajo morda drugim nogometno tekmo, v kateri modri znajo nad Indijci ter predvajajo pravo modno revijo. Vsi zapletljivi se seveda končujejo operetno srečno. Revija je kombinacija glasbe in gledališča ter med in nogomet. V važnejših vlogah so nastopili: Milan Sepec, Mila Popović-Mosinger, Ana Binić in Ruža Cvetičanin. Koreografija Margarete Froman je bila vzorna. Občinstvo je bilo prav zadovoljno, prav tako bo najbrže zadovoljna gledališka blagajna. Kritika je sprejela to glasteno revijo kot novi poskus, da se osvobodimo podobnih inozemskih revijalnih operet.

Kemaj dobro leto po krstni predstavi v dunajski državni operi smo dobili premiero razkošne Leharjeve glasbene komedije »Giuditica. Po vsem svetu proslavljeni klasični operetni kompozitor je vedno imel ambicijo prodreti tudi v opero, na kar je takisto poskusil s to glasbeno komedijo, kakor jo je previdno imenoval. Vseeno je lirski melodiozna partitura na pol operna, na pol operetna. »Giuditica« je bila napisana za operni ansambel, glavna protagonistka sta bila velika umetnika Jarmila Novotna in Richard Tauter. Uspeh je bil seveda ogromen. Libreto je zanimiv in se vendar nekoliko razločuje od navadne operetne šablone. Tu di okoli je efektno. Pristanisce na jugu, vrt neke vile v garnizonskem mestu Severne Afrike, vojaško taborišče, afriški nočni lokal in separé v velemestnem hotelu. V tem okolju so seveda mondeni in eksotični ljudje, predvsem užjaska zapeljivka, žena vamp Giuditica, Težka vloga Giuditice zahteva odlično igralko in pevko, ki je povrh še zapeljivo lepa. Ta velika naloga je bila stavljen mladi začetnici Miri Kaiser, ki se je sicer izredno izkazala v veliki lažji naslovni vlogi »Cirkuške princesce. Relativno je svojo težko nalogo dobro rešila, boljše seveda igralski kakor pevski, drugače je pa bila bleščeča lepa in elegantna, prava zvezda zagrebške operete. Po nadaljnjem šolanju bo Kaiserjeva dosegla še kaj velikih uspehov. V ostalih vlogah so nastopili Slobodan Živonjović, Stjepan Ivelja, Cvetičaninova in njen partner Vlado Majhenić ter Pajo Grba, Dirigent Gjorgije Vajić in režiser Dejan Dubajić sta uspešno rešila svojo nalogo, scenograf Marijan Trepiše je ustvaril največ, kar je mogoče v naših skromnih razmerah. Skratka: »Giuditica« je gotovo najlepše, kar smo v letošnji sezoni videli v opereti.

Dr. Otton Ambrož.

Zapiski

»Življenje in svete« prinese v prihodnji številki, ki izide kot priloga v nedeljskega »Jutrac, članek prof. Stanka Bunca »Prešernov »Krst pri Savici. Duhovni obzav najljepše slovenske pesnitve ob njeni stoletnici. Dr. A. Debeljak je prispeval lep velikončni članek »Le zvoni, zvon, z visokih lin.« in prevel prozo Thomasa Bauca »Castiljvi izlet na kmetec. Nadaljujejo se Dumasovi »Trije mušketirje« z ilustracijami Njrenttransera. Dr. Vladimir Travner piše o Arijju in arijanskem sporu, ki je pred 1600 leti pretresal takrat še mlado krščanstvo. Poučna navodila nudi čitatelju članek »Kako vzemo knjigo.« V rubriki iz Literarnega sveta čitamo poleg beležk o spominih knjigah in revijah zapisek o spominih Ane Magdalene Bachove. Seveda so pri njih zastopane tudi druge rubrike, med njimi: Za ljubitelje estetice, Praktične novosti, Šah, Stevilne so ilustracije, med njimi je na naslovni strani risba H. Smrekarja »Krst pri Savici, izdelana nalašč za »Življenje in svete. Med besedilom so sedanjemu razpoloženju primerni pomladni motivi. Tako ima nova številka našega priljubljenega tedenskega obzornika velikonočni značaj in je vredna vse pozornosti!

Smotra ilirskih ovčarjev

Klub ljubiteljev sportnih psov v Ljubljani posveča že več let posebno pažnjo vzgoji in vzreji našega res domačega, inozemskim v vsakem oziru enakovrednega psa, ilirskega ovčarja. Zasluga kluba in nekaterih požrtvovalnih ljubiteljev te lepe živali je, da je ilirski ovčar danes znan že tudi v zunanem svetu in priznan kot polnovredna žival. Po prvih poskusih z našim kraškim ovčarjem se je začela posvečati pozornost ovčarjem iz Južne Srbije, zlasti s Šar-planine, kjer so ti psi zaradi stalnega bivanja na prostem, stalne zaposlitve pri čuvanju čred in stalne borbe z volkovi ohranili še vse svoje odlike: močno postavo, gosto dlako, pred vsem pa svojo izredno borbenost in vdanost gospodarju.

Klub ljubiteljev sportnih psov vodi točno evidenco teh domačih ovčarjev ter jih ima vpisanih v svoji rodovni knjigi 40. v svojem vzrejemem registru pa 80. Poleg teh vpisanih je seveda še precej drugih psov, ki se jih pa po predpisih mednarodne kinologije ne more smatrati za čistokrvne in polnovredne, ker nimajo predpisane rodovnika. Pa tudi pri vzreji res čistokrvnih, v rodovno ali vzrejno knjigo vpisanih živali je treba paziti, ker bi vedlo nepravilno parjenje do degeneracije, ki jo je treba na vsak način preprečiti. Da se omogoči reditjem ilirskih ovčarjev točno poznavanje tega psa in da se jim dajo potrebna navodila glede parjenja, priredi klub ljubiteljev sportnih psov v nedeljo, 5. aprila t. l. na ljubljanskem velesejmu smotro ilirskih ovčarjev brez vsake vstopnine. Vsi oni lastniki ilirskih ovčarjev, ki tega še niso storili, naj pripeljejo svoje pse k tej smotri vsaj do nedelje ob 8. uri zjutraj. Kdor ima rodovnik, naj ga prinese seboj.

RADIO

Točne sporede vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj na kratkih, normalnih in dolgih valovih najdete v ilustrirani tedenski reviji za radio, gledališče, film »Naš val. Mesečna naročnina Din 12. Zahtevajte brezplačno in brezobvezno na ogled en izvod. Uprava: Ljubljana, Knafjeva ulica 5.

★

Izvelek iz programov

Sobota, 4. aprila

Ljubljana 12: Plošče. — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Plošče. — 18: Za delopust igra radio orkester. — 18:40: Pogovor s poslušalci. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Zunanje politični pregled (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20:15: Vražja krčma in druge erototne stvari... (V prizorih in glasbenih slikah pred mikrofonom in na ploščah, za šalo in za res). — 21:40: Rešitev nagradnih ugank z dne 28. III. t. l. Nastopajo Hudoživnik Marko, prof. matematike, Pavel Perne, gimn. ravnatelj in dijaki. — 22: Čas, vreme, poročila,

spored. — 22:15: Vesela ura (radio orkester).

Beograd 16: Vojaška godba. — 18:30: Narodne pesmi. — 20: Balkanska soareja. — 22:10: Lahka in pesna muzika. — Zagreb 12:10: Plošče. — 17:15: Koncert orkestra. — 20: Koncert Srbskega pevskega društva. — 21: Arije iz Wagnerjevih oper. — 21:30: Lahka in pesna muzika. — Praga 19:15: Kslofon in tutafon. — 20:40: »Dvakrat — Avertenok. — 21:20: Violinski koncert. — 22:30: Pesna muzika. — Varšava 20: Lahka godba orkestra. — 21:30: Zabaven program. — 22: Musorgski: Slike z razstave. — 23:05: Plošče. — Dunaj 12: Plošče. — 13:15: Iz opere »Traviata«. — 15:30: Zborovsko petje. — 16:45: Plošče po željah. — 17:30: Pesmi. — 19:30: Operetni večer. — 21:10: Iz arhiva plošč. — 22:10: Koncert poljske glasbe. — 23:25: Pesna muzika. — Berlin 19: Zvočna igra. — 20:10: Valček večer. — 22:30: Zabaven program. — München 18: Vesele melodije. — 19:35: Prenos Verdijeve opere »Trubadur«. — 23: Lahka

in pesna muzika. — Stuttgart 18:30: Plošče. — 19: Lahka godba. — 20:10: Plesni večer. — 22:30: Zabaven program. — 24: Nočni koncert. — Rim 20:35: Kabaretni večer. — 21:20: Veselogra. — 22: Ples.

Naše gledališče

Začetek ob 20. uri

Sobota 4. aprila Juarez in Maksimilijan. Red B.

Začetek ob 20. uri

Sobota 4. aprila Saloma. Red G.

Sentjakovski gledališki oder

Sobota, 4. aprila Trški gori. Nedelja, 5. aprila Trški gori.

Mariborsko gledališče

Sobota, 4. aprila: Ob 20. Siromakovo jagnje. Znižane cene.

Letošnje novo

bok pivo

Detniške družbe
pivovarne Union

je od danes v prometu

Je izbornega okusa in pravi užitek za vsakega

ŠPEDICIJA TURK Ljubljana

prevzema

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno

Telefon interurban 24-59. Vilharjeva c. 33 (nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili

Telefon interurban 21-57. Masarykova c. 9 (nasproti tov. kolodvoru)

F

ANA FABIAN naznanja globoko potrta v svojem imenu in v imenu svojega sinčka RADKA in vsega ostalega sorodstva prežutno vest, da je bil danes po kratki, težki boleznici poklican pred prestol Najvišjega po večno plačilo, previden s sv. zakramenti za umirajočo, naš najdražji, iskreno ljubljani soprog, oče, brat in svak, gospod

IVO FABIAN

TEGOVEC IN POSESTNIK

Zemeljske ostanke nepozabnega rajnega spremimo v nedeljo, dne 5. aprila t. l. ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti, študentovska ulica števec 3, da jih položimo na pokopališču pri Sv. Križu v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v stolni cerkvi sv. Nikolaja v ponedeljek, dne 6. aprila ob 7. uri

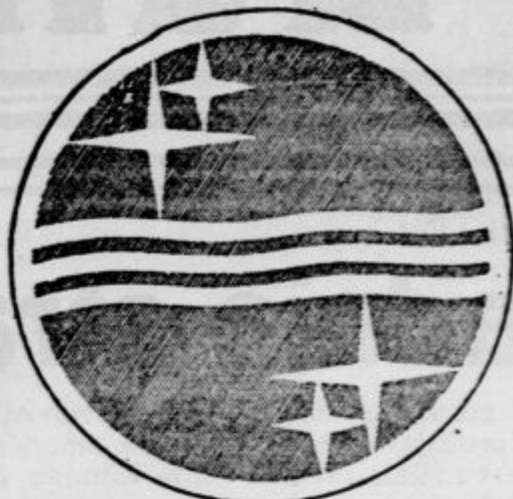
Blagoga pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin!

V LJUBLJANI, dne 3. aprila 1936.

Za Velikonoč ves svet v Vaši hiši!

Naši izvanredni odplačilni pogoji omogočajo vsakomur, da za velike praznike posluša svečane priredbe vsega sveta doma.

Philips radio

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo orzi, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na tekovni račun, Ljubljana števil. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičeča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovski pomočnik perfekten izdelnik, z daljšo prakso, dobi mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalno mesto«. 7500-1

Pomočnik za možo in damsko konfekcijo, dober prodajalec, dobi takoj mesto. Pismene ponudbe na Aloma Compagny d. o. o., Ljubljana, Aleksandrova 2/L. 7501-1

Več šiviljskih pomočnic spretnih, sprejem. Kuclar, Knežjeva 4. 7502-1

Mlado natakarico pošteno, zanesljivo, sprejem. Lahko tudi začelnica, že vajena gostilne. Siska, Ometova ulica 3/L. 7552-1

Krojaškega pomočnika mlajšo moč, sprejem. 14. aprila Vipava, Zagorje ob Savi. 7532-1

Kontoristinja s prakso, zmožna slovenske in nemške korespondence in prodajalke, dobro izveščane v trgovini mešanega blaga, sprejem. trgovina na delu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepo mesto«. 7533-1

Kontoristinja zmožna vseh pisarniških del, nemške in slovenske korespondence, z najmanj enoletno pisarniško prakso, sprejem. s 15. aprilom ali 1. majem na delu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepo mesto«. 7534-1

Strgarski pomočnik za les dobi takoj službo. Rakič, strgar, Bečica, Laško. 7432-1

Službe išče Vsake besede 50 par; davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mesto blagajničarke edi plačilne, item v kakršnemkoli podjetju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Osmosolka«. 7490-3

Knjigovodja z večletno prakso, obenem korespondent v slov. srbohrvaškem in nemškem jeziku, verziran v sodnem postopku, stanograf, strojeopisec, v vseh pisarniških poslih popolnoma samostojna moč, želi prenesti svoje doseganje mesto. Službo lahko nastopi s 1. majem. Vprašanja prositi na ogl. odd. Jutra pod »Samostojna moč«. 7509-3

Potniki Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Potnik z lastnim avtom, zmožen garancije 30.000 Din, najboljši vpeljan, išče zastopstvo zmognih tovarn. Cenj. ponudbe pod »Slovenija - Banate na ogl. odd. Jutra«. 7503-5

Prodaj Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodaj Busban: Die Sitten der Völker, 4 zvezki in Mayers lexikon mali, 3 zvezki. — Knjige so skoraj čisto nove. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7495-8

Moške klobuke

domačega izdelka. Vam nudim po konkurenčni ceni v vseh barvah in oblikah. Franc Bernik, Tyrševa c. 12, Ljubljana. Sprejemajo se vsakovrstna povračila. 7393-30

Renesančno stojalo

krasno, ročno izdelano, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7509-6

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Fiat tipa 501, zelo dobro ohranjen, poceni napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7509-10

Forde dva poltovorna in enega osebnega, v prav dobrem stanju, ugodno prodam ali zamenjam za tekstilno blago, vino in podobno. — A. Rojce, Stična. 7338-10

Motor s priklopo odlično ohranjen, prodam takoj, cena 14.500. Ogled v nedeljo od 9 do 11 na dvorišču hotela Slen. Informacije portir. 7506-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa poslikana in kromirana, napredaj po neverjetno nizkih cenah. Stara kolesa menjamo v račun. Nova trgovina, Tyrševa 36. 7591-11

Kolesa malorebrljena, vseh vrst, poceni napredaj pri »Promete (nasproti križanske cerkve). 7583-11

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Denar na hranilne vloge vseh denarnih zavodov, preiskrbi takoj. Strogo solidno poslovanje. Bančno komis. pisarna Rudolf Zore Ljubljana, gledališka 12. Telefon 36-10. Priložite znamke! 310-00

Hranilne knjižice Jadransko podunavske banke in Jugoslov. banke, kupim. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Jadranska«. 7507-35

Denarni posli Trgovka ALOJZI PLANINSEK, trgov. bančna poslov. pisarna, Ljubljana, Beethovnova ulica 14/II, telefon 53-10, je strogo solidna in se priporoča vsem. Posluje v vseh denarnih zadevah, sliši v nakupu in prodaji in dajanju kreditov na hranilne knjižice in nakupa in prodaji vrednostnih papirjev (Vojne škode) itd. Iplačila takoj v gotovini. 7470-16

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovski lokal v Kranju, na najprometnejši točki, oddam takoj v najem. — Priporoča se za urarja, manufakturno, galanterijsko, galanterijsko železnino, trgovino s kolesi in šivalnimi stroji, konfekcijsko, modno, klobučarsko, delniškarsko in papirno trgovino, torej vse razen špecerijske in delikatesne trgovine, ker je že v hiši. Pojasnila daje lastnik: Franc Majdič, industrijski mlina, Vir. p. Dob. Domžale, 7584-19

Lokal primeren item ali pristoim k dobremu podjetju s gotovino. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zdravnik«. 7576-10

Gostilno

oddam na račun ali skupno poslovanje, najraje oženemu paru brez otrok. Potreben kapital 10—15.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »St. 14. 7574-19

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tovarniško poslopje (4 stavbe, 6 elektromotorjev, 4 parketni stroji) in stavbne parcele po 3—5 Din kv. m. vse tik kolodvorske v Stični, prodam. Ponudbe pod »Za industrijo« na ogl. odd. Jutra. 7337-30

Kupim eno ali dvostanovanjsko hišo z vrtom v bližini Ljubljane, Celja ali Maribora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa lega«. 7375-20

INSERIRAJ V »JUTRU«

Stanovanje

3 sob al 2 sob s kabinetom, izjem v okolici Mirja ali Kolesarjeva za 1. maj. Ponudbe pod »Točen plačnik 382« na ogl. odd. Jutra. 7338-32a

Sobo odda

Opremljeno sobo separirano, lepo in sončno, z elektriko, oddam 2 osebam po Din 100 za osebno mesečno. Na željo dobra domača hrana. Klunova 6. Kodeljevo. 7503-33

Lepo sobico oddam poceni boljši gospodini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7503-33

Mesečno sobo lepo, sončno, z vhodom s stopnic, oddam v I. nadst. Rimska cesta 23. 7372-23

Lepo sobo s posebnim vhodom, unora-bo kopalnice, oddam v centru. Na željo s hrano in vso oskrbo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 7564-23

20. ŠVICARSKI VELESALJAM UZORAKA BASEL
18.-28. APRILA 1936

Ugodnosti na jugoslovanskih, avstrijskih, italijanskih in švicarskih železnicah. Pojasnila ter sejmске izkaznice dajejo vsi potniški uradi ter švicarski konzulat, Zagreb, Draškovičeva ulica 30.

Kdor oglašuje ta napreduje!

Uradništvo in delavstvo

prve kranjske tvornice pletenin in tkanin DRAGOTIN HRIBAR v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je po daljšem trpljenju preminula solastnica tvrdke, preblaga gospa

Evgenija Hribar roj. šumi

Nepozabno pokojnico bomo spremili na njeni zadnji poti v nedeljo, dne 5. aprila ob 16. uri, iz hiše žalosti, Zaloška cesta št. 14, na pokopališče k Sv. Križu. Blagopokojno dobrotnico, ki je posvetila svoje življenje neumornemu delu in procvitu tovarne, ohranimo v hvalnem in častnem spominu.

LJUBLJANA, 3. aprila 1936.

Natečaj

ZA OSNUTEK LEPAKA ZA LETOŠNJI »V. MARIBORSKI TEDEN«.

Uprava »Mariborskega tedna« razpisuje natečaj za osnutek lepaka za letošnji »V. mariborski teden«, ki se bo vršil od 1. do 9. avgusta 1936.

Osnutki morajo biti predloženi v naravni velikosti, t. j. 63x95 in v barvah prikladnih za tisk (največ 7 barv).

Napis na lepaku naj se glasi: »V. MARIBORSKI TEDEN« — od 1. do 9. avgusta 1936 — »Velika gospodarska in kulturna revija«, z opombo spodaj: 50% popusta na železnicah od 30. 7. do 11. 8. 1936.

Crke besedila morajo biti dobro čitljive. Natečaja se lahko udeležijo samo jugoslovanski državljani, in sicer vsak s poljubnim številom osnutkov.

Razpisane so sledeče nagrade:

- I. nagrada Din 1.000.—
- II. nagrada Din 500.—
- III. nagrada Din 250.—
- IV. nagrada Din 250.—

Natečajniki morajo poslati z geslom opremljene osnutke do 28. aprila t. l. opoldne Upravi »Mariborskega tedna«, Maribor, Aleksandrova c. števil. 35. Istočasno morajo poslati točen naslov v zapeteni kuverti, na kateri je navedeno geslo osnutka.

Razsodišče tvorijo:

gg. dr. Franjo Lipold, odvetnik in načelnik M. T., Henrik Saboty, industrijalec, Maribor, Josip I. Loos, ravnatelj »Putnika«, Ing. arh. Jaroslav Cernigoj, Maribor, Ing. arh. Saša Dev, Maribor.

Vsi nagradjeni osnutki preidejo v last »Mariborskega tedna«; osnutke ocenjen s prvo nagrado bo izvršen. Nenagradjeni in neokupljene osnutke lahko dvignejo natečajniki med 10. in 15. majem 1936, sicer zapadejo v last »Mariborskega tedna« Vsi osnutki bodo razstavljeni tudi širšemu občinstvu.

V MARIBORU, dne 28. marca 1936.

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše nepozabne sestre, svakinje, oz. tete, gospodične

ANE PAULIN

BLAGAJNICARKE GRAD. POD. G. TONNIES

kakor tudi za poklonjeno cvetje in vence, za vse dokaze spoštovanja in ljubezni do nje izrekamo iskreno zahvalo.

Posebno zahvalo smo dolžni gg. zdravnikom sanatorija slajmerjev dom in čč. sestram bolničarkam za njihovo neizmerno požrtvovanje, kakor tudi čč. duhovnikom in vsem, ki so jo v dokaz spoštovanja in ljubezni spremili na njeni poslednji poti.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 6. aprila v franč. cerkvi Marij. Oznanjenja ob 7. uri zjutraj.

LJUBLJANA, dne 2. aprila 1936.

ZALUJOČI OSTALI

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje s pritliklami, oddam s 1. majem. Rožna dolina, Cesta II. št. 7. 7397-31

Dvosob. stanovanje v mestu, oddam. Celovška cesta 14/L. 7517-31

Dvosob. stanovanje veliko, sončno, z zaprtim verandom, kopalnico in pritliklami, oddam. Poizve se Gregorčičeva ul. 32. 7540-31

Enosob. stanovanje s kabinetom in vrtom, parkirano, oddam s majem. Vprašati Gerbičeva 3. 7504-31

Dvosob. stanovanje sončno, v I. nadstropju, ter enosobno stanovanje oddam na Rimeki cesti 25. 7373-31

Stanovanja

4 sobno stanovanje išče zdravnik v I. nadstropju v centru mesta. — Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zdravnik«. 7338-31a

Dopisi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mlada gospodična v stiski, išče boljšega, starejšega, dobro situiranega gospoda. Dopise pod »Priateljstvo 1000« na ogl. odd. Jutra. 7577-34

Razno

TRENCHCOATE ter vsa **UBLACILA** v ogromni izbiri, odlično izde, lina si nabaviti najugodnejše pri **PRESKERJU** Sv. Petra c. 14 Telefon 38-83

KLISEJE ENO IN VEČBARVNE **Jugografka** SV. PETRA NASIP ST. 23

Evgenija Hrib ar roj. šumi

VDOVA PO INDUSTRIJALCU.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 5. aprila 1936., ob 16. uri popoldne iz hiše žalosti, Zaloška cesta števil. 14, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 3. aprila 1936.

DRAGICA, por. PLEMELJ, INŽ. BORIS, ZORAN, RADO, DR. MIRKO, NADA, por. STANCER, ZENKO, NICA por. DR. CANKAR, SVETOZAR, PETER, JOZICA in LJUBICA — otroci; EMILJA ŠUMI — sestra; SLAVKO PLEMELJ, DR. IZIDOR CANKAR in IVICA STANCER — zeti; JIRINA roj. BROŽIK, VIDA, roj. JERAJ in BRANKA, roj. SLADONJA — sinahe; LUCIJA, MARKO, ANDREJCEK, MAJA, VERONIKA in DRAGOTIN, vnuki in ostalo sorodstvo.